

АКАДЕМИЯ НАУК СССР  
ОРДЕНА ТРУДОВОГО КРАСНОГО ЗНАМЕНИ  
ИНСТИТУТ ВОСТОКОВЕДЕНИЯ

ПИСЬМЕННЫЕ  
ПАМЯТНИКИ  
ВОСТОКА

ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ  
ИССЛЕДОВАНИЯ

Ежегодник  
1978 — 1979



ИЗДАТЕЛЬСТВО «НАУКА»  
ГЛАВНАЯ РЕДАКЦИЯ ВОСТОЧНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ  
МОСКВА 1987

О.Д. Чехович

## ТЯЖБА О ВАҚФЕ МЕДРЕСЕ АРСЛАН-ХАНА

О том, что Арслан-хән Муҳаммад б. Сулайман Қарахәнид (1102–1130) устроил в Бухаре, в бывшем своем дворце, высшую школу законоведов и основал для них вақф, известно из источника XII в., а именно из дополнения Абӯ Насра Қубавӣ к "Истории Бухары" Муҳаммада Наршаҳи<sup>1</sup>. Там сказано: *арслан хан бмхлт دروازچه اندر کوی بولیت سراپی فرمود بننا کردن و اندر وی گرمابه، خاص فرمود ساختن و یکی گرمابه، دیگر بر در سرای چنانکه مثل آن گرمابه نبود و سالهای بسیار آنسرای دارالملک بخارا بود و بعد از آن فرمود تا آن سرای را مدرسه، فقها ساختند و آن گرمابه که بر در سرای بود و دیهای دیگر بر آن مدرسه وقف کردند*

"Арслан-хән повелел построить дворец в маҳалле Дарвазача, в кӯ-йи Бӯ Лайс. В нем он велел устроить особую баню, а другую баню – у входа во дворец, такую, что подобной той бане не существовало. Много лет тот дворец был резиденцией правителя Бухары. Потом он повелел, чтобы этот дворец превратили в медресе факихов, а ту баню, что была у входа во дворец, вместе с другими селениями сделали вақфом в пользу того медресе".

Об этих сведениях из книги Наршаҳи писали В.В.Бартольд<sup>2</sup> и другие исследователи, в частности О.А.Сухарева<sup>3</sup>. Она же посвятила специальную статью терминам кӯ, маҳалла, гузар<sup>4</sup>. Цель нашей настоящей работы – публикация еще одного документа о медресе Арслан-хәна и его вақфе, сохранившегося в Ташкенте в двух списках<sup>5</sup>.

Публикуемый ниже документ представляет собой неполный и недатированный протокол тяжбы (маҳзар=и да'ва), состоявшейся в присутствии бухарского казия по иску о 350 маннах пшеницы и 100 динарах, незаконно взятых из доходов вақфа медресе Арслан-хәна. Кроме того, в процессе тяжбы был поднят принципиальный вопрос: предназначены ли доходы этого вақфа только учащимся, проживающим в медресе Арслан-хәна, или вообще всем учащимся разных медресе.

В тексте протокола содержится исковое заявление, возражения ответчика, показания свидетелей со стороны истца и решение судьи в его пользу. В длинном исковом заявлении перечисляются все вақфы медресе Арслан-хәна, в том числе целые селения Хәзиндаре, Талл-и Пашвән, Кӯракан и Наршаҳ, расположенные в современном Вабкентском районе Бухарской области. Отдельно описываются обособленные сады и огороженные участки, принадлежавшие садрам, дихқанам, эмирам, ходжам, знатным женщинам. Среди владельцев садов упоминаются еще михтар, наукар, хәзиначи, а также торговцы и ремесленники (или, может быть, главы корпораций): купец (бәзаргән), торговец фруктами (мйвафурӯш), торговцы бакалейным товаром (баққал), владелец керамической мастерской (дәшдар), медник (руййнагар), красильщик (рангрйз), маслодел (рауғангар), шапошник (куләхдӯз), паромщик

(‘амадкаш) или строитель колонн (‘амудкаш) и смотритель, сторож бани, может быть, баншик (гармабабэн).

Земли сельчан по отдельности не описываются, но сказано, что с них в пользу вақфа взималась определенная доля урожая в натуре (зерном пшеницы), тогда как владельцы садов и огородов, выделенных из общих земельных угодий того или иного селения, платили деньгами (серебряными динарами ‘адли, имевшими хождение в Бухаре, см. стр. 128–129). Далее из текста строки 133 видно, что термином ‘адли обозначались деньги вообще.

В документе подчеркнуто, что в состав вақфа вошли все земли перечисленных селений, кроме занятых дорогами, водоемами, мечетями и кладбищами. При описании границ земель, принадлежавших селам, называются имена и титулы соседних землевладельцев-феодалов и подробно указываются особые условия их владения. В ряде случаев тут, по-видимому, имеются следы прежней общей собственности на землю. Например, в непосредственной близости к землям селения Хазиндаре были расположены земли, называвшиеся Қаср-и Халифа. Эти земли находились в общем владении ряда лиц: невыделенная половина их представляла собой наследство, оставшееся от сада сада; невыделенная четверть была собственностью (милк) знатной женщины — великой хатун Маки-Малик-Ақа. Другая невыделенная четверть принадлежала лицу, имя которого стерлось в оригинале нашего документа.

Другое нераздельное владение в той же местности называлось Наукаде. Одна треть его являлась собственностью великой хатун, а остальные две трети находились “в руках и в распоряжении известного Мухаммада, сына Ша‘бана”.

Третий случай нераздельного владения — земли Арғандак, половина которых была милком Суйундж-Қуллут-Ақа, а другая половина — милком известного эмира и его сына, причем эта половина, как и прочие земли эмира, были переданы в пользование другого человека, о котором сказано, что он держал эти земли в своих руках и своем распоряжении.

По-видимому, феодалы, получавшие определенные доли доходов с тех или иных земельных угодий, не нуждались в фактическом разделе самой земли. Это значит, что они не вели там барского хозяйства, а сбор доходов поручали своим уполномоченным.

Думается, что содержание публикуемого документа еще не раз подвергнется анализу по части отраженных в нем социальных, историко-географических, терминологических и иных фактов. Мы же должны теперь перейти к вопросу о его датировке, представляющему определенные трудности.

Как уже было сказано, публикуемый документ, в том виде, как он дошел до нас, не имеет даты; возможно, она была в утраченном начале. Мы можем судить о времени его составления только по содержанию самого текста. Из него видно, что протокол тяжбы был составлен в Бухаре в то время, когда самого Арслан-хана уже не было в живых, но его медресе, под названием “медресе хана”, еще функционировало, в нем жили учащиеся. Это явствует из следующих строк:

[... همگی اراضی این محدودات مذکورہء معروفہء مشہورہ وقف [است]  
بر طالبہء علم کہ سکان مدرسہء خان اند کہ این مدرسہ در شهر بخارا است  
و معلوم و معین است از جهة پادشاہ جهان سلطان ارسلان خان غازی غفر  
اللہ له و رحمة کہ از خالص مال و ملک خود وقف و صدقہ کرده است بر  
طلبہء مذکور فیہ<sup>6</sup>

“Все земли этих широко известных вышеупомянутых участков являются вақфом в пользу учащихся, проживающих в медресе хана, а это медресе находится в городе Бухаре, оно известно и определено падишахом мира, султаном Арслан-ханом, воистину за веру — да простит и помилует его Аллах! — который основал вақф и пожертвование из своего чистого имущества и собственности в пользу упомянутых в нем<sup>7</sup> учащихся”.

В протоколе имеются и другие указания, подтверждающие, что медресе, основанное Арслāн-хāном, существовало и функционировало в момент тяжбы. В этом легко убедиться по приведенному ниже тексту (см. строки 133, 135, 143-144, 149, 152-153).

Некоторые имена упомянутых в протоколе землевладельцев, например, Абӯ Бекр Мутӯли, Ҳаджак-тува, Турāб-тува, Барāt-тува и другие, могут послужить основанием для заключения, что он был составлен после монгольского завоевания 1220 г. Неоднократно упомянутое имя садра садров маулāнā 'Убайдаллāха встречается также в сочинении Хондемира, где оно употреблено по отношению к человеку, который стал садром при Тимӯре<sup>8</sup>. Такая датировка нашла бы подкрепление в двух легендах, записанных О.А.Сухаревой<sup>9</sup>. Однако, ввиду однообразия и частой повторяемости среднеазиатско-мусульманских имен и титулов, невозможно быть полностью уверенным в том, что в нашем документе и в "Ҳабīb ас-сийар" речь идет об одном и том же лице. Также и имя упомянутого в протоколе бухарского казия Мухаммада б. Умара б. Ҳасана б. Аҳмада Абдалазйза б. Мухаммада ал-Қурайшī не идентифицируется с полной уверенностью, хотя и встречается (в несколько измененном виде) в бухарских документах 1299 и 1326 гг.<sup>10</sup>.

Еще один весомый довод в пользу того, что протокол был составлен не позже XIV в., представляет употребление или отсутствие в нем ряда специальных терминов. Так, в строке 87 упомянут разрушенный сад (бағ-канде или бағкунде). Этот термин характерен для бухарских вакфных документов конца XIII-XIV в.<sup>11</sup>. В более поздних документах этот термин не встречается. В результате исследования, проведенного А.К.Арендсом, доказано, что значение термина как "выкорчеванный сад" или "вырубленный сад" не может считаться установленным окончательно<sup>12</sup>. Но независимо от этого наличие термина в нашем протоколе может расцениваться двояко: или весь протокол был составлен в XIII-XIV вв., или он включал в своем составе отрывок из документа того времени. Однако анализ текста не подкрепляет второй возможности.

С другой стороны, в протоколе совершенно не встречаются термины, характерные для среднеазиатских источников XV-XVIII вв. Например, в протоколе нет определения государственной земли термином "мамлака-и пādшāхī", и это естественно, поскольку термин появился в среднеазиатских документах с XV в. В бухарском документе 1326 г. слово "мамлака" (или "мумаллака") употребляется еще в своем общем значении - владение и сопровождается пояснениями, чье именно владение имеется в виду: государственное (асбāб-и мамлака, ба дивāн та'луқ мидāрад)<sup>13</sup>, удельное (мумаллака-и йнджӯ)<sup>14</sup> или владение частного лица, знатной особы (мумаллакāt-и сатр-и муҳташама-и му'аззама-и Утарджин-хātун)<sup>15</sup>. Очевидно, в 1326 г. слово "мамлака" (или "мумаллака") еще не приобрело значения исключительно государственных владений, не стало специальным термином. Нет в нашем протоколе тяжбы и характерных для XV-XVIII вв. терминов: "замйн-и йāбисī", "замйн-и ра'иййатī" и т.п.<sup>16</sup>.

Совершенно отпадает предположение автора анонимной описи 1927 г., процитированной О.А.Сухаревой<sup>17</sup>, о том, что тяжба состоялась в 1880-81 г., поскольку имеется список протокола, переписанный в конце XVIII в.

Присутствие в тексте протокола отдельных выражений и целых юридических формулировок, написанных на арабском языке, тоже свидетельствует скорее всего о времени, когда только что состоялся перевод среднеазиатских частноправовых документов на персидско-таджикский язык, а это произошло в XIII-XIV вв.<sup>18</sup>.

Итак, по всем данным наиболее вероятной датой протокола тяжбы о вақфе Арслāн-хāна пока остается период конца XIII-XIV вв.

Документ сохранился в двух поздних списках: конца XVIII и XIX вв. Время переписки первого из них (ИГА УзССР, ф.И-323, оп. 1, ед. хр. 55/15) определяется по многократно приложенной печати бухарского эми-

ра Ма<sup>а</sup>сума, сына Данийала (1785–1800). Второй список, хранящийся в том же архивном фонде (ед. хр. 14), имеет в конце всего свитка дату переписки – 1298/1880–81 г. Однако эта дата возбуждает ряд сомнений. Последние две цифры ее написаны другой рукой, более тонким пером и цвет чернил более бледный. Между тем на правом поле рукой писца, написавшего весь свиток, поставлена другая дата – 1246/1830–31. По общей палеографической картине этот список скорее можно отнести к первой половине XIX в.

В строках 4, 7, 8–9 более раннего списка имеются значительные пробелы, заполненные примечаниями, написанными другим, мелким почерком (см. рис. 63). В списке XIX в. первое из этих примечаний вписано в текст без всякого выделения, второе и третье отсутствуют. Содержание примечаний следующее:

کهنه نامہ کھنہ "Вышветшее место в старинной шахадат-наме";

اینچنین فسرده در شہادت نامہ کھنہ "Также вышело в старинной шахадат-наме";

شہادت نامہ کھنہ کہ از روی وی مسودہ کردہ شد بسیار مخشوش و

کھنہ بود بعضی جایش ریختہ بود سفید نا بستہ گفتہ این عبارت نوشتہ

شد تا کہ متولیان بی سرانجام زیادہ و کم نکنند از ینجہ چند فقرہ

نوشتہ شد

"Старинная шахадат-наме, с которой переписано, была очень продырявлена и стара; некоторые места ее выпали, вышвели, не связаны, растрескались. Это написано для того, чтобы недобросовестные мутавалли не внесли добавления или уменьшения [в текст]. Ради этого написано несколько слов".

Из этих примечаний можно заключить, что в конце XVIII в., когда переписывалась ранняя из дошедших до нас копий, существовал старый список протокола тяжбы, настолько ветхий, что часть строк не могла быть прочитана. Эти места писец оставил в виде пробелов, которые позже были заполнены примечаниями. Был ли тот список "старой шахадат-наме" подлинным оригиналом протокола тяжбы или старинной копией, установить трудно. Скорее можно предположить второе, так как названия "шахадат-наме" не могло быть в оригинале протокола. В основном тексте (стр. 143) дано другое название: "маҳзар-и да'ва". Название "шахадат-наме" имеется только в позднее вписанных частях текста: в только что приведенных "примечаниях", а также в предпоследнем документу заглавии и в заключительной записи переписчика копии XIX в. Оно не является точной персидско-таджикской аналогией, переводом арабского названия, так как запись свидетельских показаний составляла лишь часть протокола тяжбы. Но именно эта часть, очевидно, интересовала людей, давших документу новое заглавие, а именно: "Запись свидетельств о землях вақфов медресе Калабад".

В полном противоречии с содержанием самого документа это заглавие приписывает вақфные владения медресе Арслан-хана другому медресе, построенному в Бухаре в 1608–09 г. одним из джуйбарских шейхов, носившим имя Низамеддин Абдаррахим, сын ходжи Са<sup>а</sup>да. Это видно из вақфной грамоты медресе Калабад, сохранившейся в подлиннике и трех копиях<sup>19</sup>. Дата основания вақфа медресе Калабад подтверждается тем, что на подлинной вақфной грамоте (ед. хр. 3) отиснута миндалевидная печать Вали Мухаммад-Бахадур-хана, правившего с 1605 по 1611 г. Встречающееся в некоторых работах и иногда даже в архивных описях приписывание вақфа медресе Калабад ходже Са<sup>а</sup>ду основано на недоразумении. Дело в том, что в среднеазиатских вақфных грамотах было принято выносить имена особо почитавшихся лиц на правое поле документа, причем имя отца, из уважения к старшему, писали выше имени сына. При нашем обычном чтении сверху

вниз имя отца читается первым и ему иногда приписывается основание вақфа. Однако, как можно видеть на рис. 64, благопожелания, написанные после имени ходжи Са<sup>4</sup> да: **طاب ثراه و جعل الجنة مثواه** "Да будет чист его прах и сделается рай его жилищем!", а после имени сына: **دام دولته و عزته** "Да продлится его власть и величие!", свидетельствуют о том, что в момент составления вақфного документа медресе Калāбād отец был уже мертв, а сын жив, и именно последний был основателем вақфа 1017/1608-09 г., хотя его имя и написано ниже имени отца.

В вақфной грамоте медресе Калāбād не упоминаются ни медресе Арслāн-хāна, ни принадлежавшие его вақфу селения и сады. Вақфу медресе Калāбād принадлежали совсем другие селения и земли, находившиеся в другом районе, к юго-западу от г. Бухары. С другой стороны, в протоколе тяжбы о вақфе медресе Арслāн-хāна нет ни термина "кў", ни топонима Калāбād. Замеченное О.А. Сухаревой<sup>2</sup> в старой архивной описи (ЦГА УзССР, ф. И-323, ед. хр. 55/75) выражение: **مدرسه ارسلان خان كوی كلاباد ده**, как оказалось, не основано на содержании описанного в описи документа, а является домыслом составителя описи. Термина "кў" нет и в вақфной грамоте медресе Калāбād.

Итак, заглавие "Шахāдат-нāме о землях вақфов медресе Калāбād", которое мы видим перед началом обеих сохранившихся копий протокола (см. рис. 63), не принадлежит оригиналу. Оно появилось лишь в начале XVII в., после того как джуйбарский ходжа построил медресе Калāбād, и заменило собой утраченное (или умышленно изъятое) начало протокола тяжбы.

Многочисленные доказательства механического изъятия прежнего начала протокола мы находим в сохранившемся тексте: в первой же строке "чунйн гуфт йн муддā и-и мазкўр" подразумевается, что истец уже был упомянут выше, т.е. в отсутствующем начале текста. В строках 155-156 сказано, что в главной, передней, части документа были перечислены имена судей (хуккām). В строке 17 названа "вышеупомянутая" Суйўндж Қутлуг Ақā, в строке 89 — "вышеупомянутый" сдр сдров маулāнā 'Убайдаллах, в строке 128 — "то количество пшеницы" и т.д. А между тем в предыдущей части сохранившегося текста нет упоминаний об этих лицах и предметах. Ясно, что они упоминались в отсутствующем начале документа.

Подлинные бухарские частные акты не имели заглавий, определяющих их разновидность и содержание. Они начинались упоминанием Аллаха, пророка и прочими славословиями, а иногда — непосредственно изложением дела (в более скромных актах). Заглавия же, подобные вышеприведенному, встречаются только в сборниках копий, составлявшихся позднейшими авторами. Так что и соображения, вытекающие из дипломатики, не противоречат нашим выводам.

Март 1981 г.

<sup>1</sup> Description topographique et historique de Boukhara par Mohammed Narshakhy, texte persan, publiй par Charles Schefer. P., 1892, с. 28; تاريخ بخارا تاليف ابو بكر محمد بن جعفر النرشخي (248-248) ترجمه ابو نصر

احمد بن محمد بن نصر القباوى تلخيص محمد بن زفر بن عمر و تصحيح مدرس رضوى [Тегеран, 1939] с. 36; М у х а м м а д Н а р ш а х и. История Бухары. Перевел с перс. Н.Лькошин, под ред. В.В.Бартольда. Таш., 1897, с. 41.

<sup>2</sup> В. В. Бартольд. Туркестан в эпоху монгольского нашествия. — Сочинения. Т. I. М., 1963, с. 162.

<sup>3</sup> О. А. Сухарева. Квартальная община позднефеодального города Бухары (в связи с историей кварталов). М., 1976, с. 298.

<sup>4</sup> О. А. Сухарева. О терминологии, связанной с исторической топографией городов Средней Азии (кў, махалла, гузар). — НАА, 1965, № 6, с. 101-104.

<sup>5</sup> ЦГА УзССР, ф. И-323, оп. 1, ед. хр. 55/15 и ед. хр. 14.

<sup>6</sup> См. факсимиле, стр. 124-126.

<sup>7</sup> Возможно, здесь имеется в виду вакфный документ медресе Арслан-хана, в настоящее время, по-видимому, не сохранившийся. Это и другие арабские выражения в нашем тексте указывают, что документ первоначально был составлен по-арабски.

<sup>8</sup> Та'рих-и Хайб ас-сийар фй ахбār-и афрād-и башар, сочинение Гийāsаддина... по прозванию Хвāндамйр. Т. 3. (Тегеран, 1333/1954), с. 398.

<sup>9</sup> О. А. Сухарева, Квартальная община..., с. 247-248.

<sup>10</sup> Бухарский вакф XIII в. Факсимиле, издание текста, пер. с арабского и персидского, введ. и комм. А. К. Арендса, А. Б. Халидова, О. Д. Чехович. М., 1979, с. 76; О. Д. Чехович, Бухарские документы XI в. Таш., 1965, с. 186.

<sup>11</sup> См.: Бухарский вакф XIII в., с. 51-52, 68-69; О. Д. Чехович, Бухарские документы XI в., с. 42-85, 122-164.

<sup>12</sup> Бухарский вакф XIII в., с. 86-87.

<sup>13</sup> О. Д. Чехович, Бухарские документы XI в., с. 40, 47, 69, 72, 120, 127, 148, 151.

<sup>14</sup> Там же, с. 67, 146.

<sup>15</sup> Там же, с. 64, 143.

<sup>16</sup> О них см.: А. Егани, Значение термина "йабис" и института "йабиси" в Средней Азии XV-XIX вв.; он же, О двух значениях термина "райяти" в Средней Азии XV-XIX вв. - в сб. "Формы феодальной земельной собственности и владения на Ближнем и Среднем Востоке. Бартольдовские чтения 1975 г." М., 1979, с. 63-88 и 89-96.

<sup>17</sup> О. А. Сухарева, Квартальная община..., с. 297-298.

<sup>18</sup> О. Д. Чехович, Опыт периодизации среднеазиатских актов, - "Бартольдовские чтения 1981 г. Тезисы". М., 1981.

<sup>19</sup> ЦГА УзССР, ф. И-323, оп. 1, ед. хр. 3, 14, 55 и 115.

<sup>20</sup> О. А. Сухарева, Квартальная община..., с. 298; она же, К истории городов Бухарского ханства (Историко-этнографические очерки). Таш., 1958, с. 54-55.

### Протокол тяжбы (маҳзар-и да'ва) о вакфе бухарского медресе Арслан-хана Қарāхāнида (1102-1130)

Документ сохранился в двух поздних списках:

А - ЦГА УзССР, ф. И-323, оп. 1, ед. хр. 55/15, переписано в конце XVIII в.

Размер 5,60×0,42 м. По лицевой стороне на всех склейках бумаги приложена круглая печать: Эмир Ма'с'ум, сын эмира Дāнийāла... (1785-1800).

Б - ЦГА УзССР, ф. И-323, оп. 1, ед. хр. 14, переписано в XIX в. Печатей нет.

Основания датировок документа и его списков см. выше.

Начало документа отсутствует одинаково в обоих списках и вместо него не ранее 1608 г. поставлен один и тот же заголовок (см. рис. 63). В публикуемом тексте и переводе этот заголовок нами опускается.

Цифрами в круглых скобках обозначены строки оригинала по списку А, представленному ниже в фотовоспроизведении. Сокращения, употребляемые в сносках: доб. - добавлено, оп. - опущено.

(1) چنين گفت اين مدعى مذکور که همگی قریه خازندره و همگی قریه کورکان و همگی تلّ پشوان و همگی نرشخ و اوقاف متفرقه (2) و ابکنه<sup>1</sup> که این جمله قراء بخارا است و این قراء مذکورہ مشهور و<sup>2</sup> معروفہ است غایه الشہرہ و این قریہ خازندره (3) و تلّ پشوان مشتمل است بر باغات معمورہ کہ این باغات مشتمل است بر زراعات<sup>3</sup> مختلفہ و اشجار مشمرہ و غیر

<sup>1</sup> B و آ بکنه <sup>2</sup> A оп. <sup>3</sup> A оп.: سحات

مشموره بر اراضی (4) کثیره که در عدد نمی آید بسبب کثرت و اندراس... \* موضع فسرده در شهادت نامه کهنه<sup>4</sup> و این قریه نرشخ نیز<sup>5</sup> مشتمل است بر باغات (5) و اراضی کثیره که در عدد نمی آید بسبب کثرت

مشتمل است این قریه خازندره بر حدود اربعه حدّ اول شرقی (6) پیوسته است باراضی قصر خلیفه که نصف مشاع این قصر خلیفه از ترکه صدر الصدور و المناقب و المعالی کهف الاشرف و (7) الا عالی مولانا اکرم المله و الدین است دام<sup>6</sup> الله که حالا در دست \* اینچنین فسرده در شهادت نامه کهنه<sup>7</sup> ... مشهور است باین نام و ربع مشاع این (8) قصر خلیفه ملک خاتون معظّمه مکی ملک اقا است که مشهور است و ربع مشاع دیگر این قصر خلیفه<sup>8</sup> \* شهادت نامه کهنه که از روی وی مسوده کرده شد (9) بسیار مخوش و کهنه بود بعضی جایش ریخته بود سفید نا هسته گفته این عبارت نوشته شد تا که متولیان بی سرانجام زیاده و کم نکنند از یینجهت چند فقره نوشته شد<sup>7</sup> (10) حد غربی وی<sup>5</sup> پیوسته است باراضی شوره نوکده که ثلث مشاع این نوکده ملک خاتون معظّمه دامت عفتها که مشهوره ست (11) و ثلثان مشاع این نوکده در دست و تصرف محمد بن<sup>5</sup> شعبان است که مشهوره است و حد جنوبی<sup>9</sup> وی<sup>9</sup> پیوسته است بعضی از وی<sup>10</sup> (12) باراضی خمیریان<sup>11</sup> \* که این خمیریان<sup>12</sup> از ترکه شکر جلاب بن پهلوان خواجه اندروی است که (13) مشهور است و بعضی از وی پیوسته باراضی خرا کندکی وقف است بر عمارت مسجد باریک که مشهور است (14) و در دست و تصرف خاوند شاه قشلاقی است مشهور است این نام فواصل در هر حدی علامات ظاهره است و اما (15) حدّ اول شرقی این تل پشوان مذکوره پیوسته است باراضی این تل نرشخ مذکوره حدّ شمالی<sup>9</sup> وی<sup>9</sup> (16) پیوسته است باراضی قشلاق و ابکنه<sup>1</sup> مذکوره و حدّ غربی<sup>9</sup> وی<sup>9</sup> پیوسته است باراضی ارغنداق و نصف مشاع ارغنداق (17) ملک همین سیونج قتلخ اقا است که مذکوره است و نصف مشاع دیگر از وی ملک امیر لهاون شاه قشلاقی (18) و پسر وی ساین ملک<sup>13</sup> نام است که مشهور اند و در دست و تصرف مبارکشاه خزینه چی است<sup>5</sup> که مشهور است (19) و بعضی از وی پیوسته است باراضی قصر شورک<sup>14</sup> که همین لهاون<sup>15</sup> شاه مذکور مالک وی است در دست و تصرف همین مبارک شاه \* می باشد<sup>16</sup> (20) و حد جنوبی<sup>9</sup> وی<sup>9</sup> پیوسته است بحریم رود ختفر فاصل در کلّ علامات ظاهره<sup>17</sup>

\*<sup>4</sup> А написано мелко другой рукой на месте пробела; Б написано в строке без выделения. <sup>5</sup> Б оп. <sup>6</sup> Б دالم \*<sup>7</sup> А написано мелко на месте пробела; Б оп. <sup>8</sup> Б знак выноски, но на полях никакого текста нет.

<sup>9</sup> Б آن <sup>10</sup> А зачеркнуто: پیوسته است و повторено: از وی <sup>11</sup> А خمیریان \*<sup>12</sup> Б оп. <sup>13</sup> Б ملیک <sup>14</sup> А شورک, Б شورک <sup>15</sup> А لهاون \*<sup>16</sup> А оп.

<sup>17</sup> А зачеркнуто: است

اما حد اول شرقی؟ این تل نریش پیوسته است (21) باراضی و ابکنه<sup>18</sup> که مشهوره است و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته است بحریم این نهر قشلاق مذکور فیه و حد غربی وی پیوسته است (22) باراضی. این تل پشوان مذکور فیه حد جنوبی وی پیوسته است بحریم رود ختفر مذکور فیه سر تا سر کورکان داخل حدود (23) خازندره است و از مضافات خازندره است فاصل<sup>19</sup> در هر حدود علامات ظاهره است

اما حدود اوقاف متفرقه (24) و ابکنه<sup>1</sup> بعضی از زمین ها که بر طرف شمال و ابکنه<sup>1</sup> است حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته است براه پرمس و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته بحریم (25) جوی خازندره و حد غربی وی<sup>9</sup> بعضی پیوسته بزمین مغیان است و بعضی پیوسته ضیاع خرمره کی<sup>20</sup> مالک هر دو معلوم است (26) و حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم جوی مغیان و بعضی از زمینهای و ابکنه<sup>1</sup> که هم بر طرف شمال و ابکنه<sup>1</sup> است حد شرقی وی پیوسته (27) زمینها اغره است لمالک معلوم و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم کام و ابکنه<sup>1</sup> است و حد غربی وی<sup>9</sup> کذلک و حد جنوبی وی<sup>1</sup> پیوسته است (28) حریم جوی ترناو و<sup>5</sup> بعضی ازین زمینها که بر طرف جنوب<sup>21</sup> و ابکنه<sup>1</sup> است حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم جوی آسیا قابض است (29) و حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم<sup>22</sup> رود ختفر<sup>23</sup> و حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته اداغ<sup>24</sup> مولانا نظام الدین که وقف<sup>25</sup> است (30) بر سکان مدرسه خان و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته براه عامه و بعضی ازین زمینها که بر طرف غرب و ابکنه<sup>1</sup> است حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته (31) حریم جوی نریش مذکور است و حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته راه عامه است و حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته زمینهای خواجه (32) ناصر الدین و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم جوی تل پشوان مذکوره اما حدود باغات و ابکنه<sup>1</sup> و تل نریش مذکوره<sup>26</sup> باغ (33) حجاج کوسه هر چهار حد وی<sup>9</sup> پیوسته بزمین تل نریش<sup>27</sup> است

باغ ورثه معلومه<sup>28</sup> مواد مودب است و چهار حد وی<sup>9</sup> پیوسته<sup>28</sup> (34) بزمین تل نریش

باغ ورثه معلومه امیر زیرک علی مهانه است و هر چهار حد وی<sup>9</sup> پیوسته بزمین تل نریش است

(35) باغ گدای مهتر حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته است بحایط امیر زیرک مذکور که وقف است برین مصارف که مذکور می آید (36) و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم جوی قشلاق است و حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته حایط وقف که در دست فخر الدین<sup>29</sup> است (37) و حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم جوی تل پشوان مذکور است

باغ محمد جمال حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته حایط وقف که (38) در

جنوبی B<sup>21</sup> خرمرکی B<sup>20</sup> فواصل B<sup>19</sup> و ابکنه A<sup>18</sup> ، ابکنه B<sup>18</sup>

و .: B<sup>26</sup> واقف B<sup>25</sup> اداغ B<sup>24</sup> ختفر B<sup>23</sup> جوی : A<sup>22</sup> зачеркнуто

مذکور : A<sup>29</sup> است .: B<sup>28</sup> مذکوره .: B<sup>27</sup>

دست همین محمد \* جمال مذکور<sup>30</sup> ست و حد شمالی وی<sup>9</sup> کذک و حد شرقی وی<sup>9</sup> کذک و حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته<sup>9</sup> حریم (39) جوی تلّ پسوان مذکور

باغ ورثه<sup>9</sup> معلومه<sup>9</sup> سیف الدین روینه‌گر حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته حایط محمد جمال مذکور است (40) و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته باغ ورثه<sup>9</sup> معلومه<sup>9</sup> مبارک مغیر است و حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته بزمینهای<sup>9</sup> و ابکنه<sup>31</sup> که درین وقف داخل است (41) و حد جنوبی وی<sup>9</sup> کذک<sup>32</sup>

باغ ورثه معلومه<sup>9</sup> مبارک مغیر حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته حایط محمد جمال مذکور<sup>33</sup> است حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته (42) ریگستان زمینهای قشلاق است و حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته بزمینهای<sup>9</sup> و ابکنه<sup>1</sup> که درین وقف داخل است حد جنوبی وی<sup>9</sup> کذک<sup>32</sup>

(43) باغ مبارک حاجی<sup>26</sup> حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته باغ علی مردانه<sup>34</sup> است حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته بزمینهای<sup>9</sup> و ابکنه<sup>1</sup> که درین وقف داخل است (44) حد شرقی وی<sup>9</sup> کذک<sup>32</sup> حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته<sup>9</sup> باغ ورثه<sup>9</sup> معلومه<sup>9</sup> مولانا شمس‌الدین قندنی \* رحمه الله<sup>35</sup>

باغ امیر خواجه<sup>36</sup> بزرگ (45) حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته راه عامه<sup>9</sup> حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته بزمینهای<sup>9</sup> و ابکنه<sup>1</sup> و حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته باغ مبارک حاجی (46) حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته باغ علی مردانه<sup>37</sup>

باغ محمد بروتی حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته بزمین مغیان است و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته (47) بزمین و ابکنه و حد شرقی وی<sup>9</sup> کذک و حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم جوی مغیان

باغ عثمان مغیانی هر چهار حد وی پیوسته (48) بزمینهای و ابکنه<sup>31</sup> است

باغ سعد الدین خواجه<sup>2</sup> ماش خوار حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته بزمینهای و ابکنه حد شمالی (49) وی<sup>9</sup> پیوسته<sup>9</sup> حریم مغیانست حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته<sup>9</sup> باغ ورثه<sup>9</sup> مولانا نجم الدین و حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته (50) حریم جوی قشلاق

باغ محمد هزار دیناری هر چهار حد وی<sup>9</sup> پیوسته بزمینهای و ابکنه<sup>31</sup> که درین وقف داخلست

(51) باغ محمود کنکری حد غربی وی<sup>9</sup> پیوسته باغ مولانا نجم الدین و حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته حریم جوی مغیانست (52) حد شرقی وی<sup>9</sup> پیوسته باغ محمد قتلغشاه است حد جنوبی وی<sup>9</sup> پیوسته<sup>9</sup> حریم جوی قشلاق است باغ محمد قتلغشاه حد غربی (53) وی<sup>9</sup> پیوسته باغ محمود کنکری است حد شمالی وی<sup>9</sup> پیوسته<sup>38</sup> حریم جوی مغیان حد شرقی (54) وی پیوسته راه عامه حد جنوبی وی پیوسته حریم جوی قشلاق است

علیه<sup>35</sup> \* مردان<sup>34</sup> B A оп. کذک<sup>32</sup> B آبکنه<sup>31</sup> جلاب<sup>30</sup> A \*  
کورستان است: A зачеркнуто<sup>38</sup> مردان<sup>37</sup> B و امیر<sup>36</sup> B رحمه الله

باغ نورالدین شکرکندی حد غربی (55) وی پیوسته باغ قتلغ خاتون است حد شمالی وی پیوسته گورستان<sup>39</sup> است حد شرقی وی پیوسته راه عامه (56) و حد جنوبی وی پیوسته خانها شکرکند مذکور است باغ ورثه معلومه بهادر بقال حد غربی وی پیوسته خانها (57) همین شکرکند است و حد شمالی وی پیوسته حایط صاحب است حد شرقی وی پیوسته باغ خواجه تاج الدین است (58) و حد جنوبی وی پیوسته درختستان<sup>40</sup> خواجه تاج الدین است و باغ و حایط بهاء الدین بقال است حد غربی وی پیوسته راه عامه (59) حد شمالی وی پیوسته حریم جوی قشلاق حد شرقی وی پیوسته گورستان حد جنوبی وی پیوسته راه عامه باغ (60) محمد شهاب حد غربی وی پیوسته باغ ورثه بهادر بقال حد شمالی وی پیوسته حریم جوی ترناو حد شرقی وی پیوسته (61) باغ مولانا شهاب الدین حد جنوبی وی پیوسته باغ خواجه تاج الدین است باغ خواجه تاج الدین حد غربی وی (62) پیوسته باغ ورثه بهادر مذکور است حد شمالی وی پیوسته باغ محمد شهاب حد شرقی وی پیوسته باغ نور الدین (63) حد جنوبی وی پیوسته باغ امیر برات توا باغ مولانا شهاب الدین شکرکندی حد غربی وی پیوسته محمد شهاب (64) حد شمالی وی پیوسته حریم جوی ترناو و حد شرقی وی پیوسته حایط محمد شهاب حد جنوبی وی پیوسته باغ (65) امیر حسن باغ ورثه شکرکندی حد غربی وی پیوسته راه عامه حد شمالی وی پیوسته باغ امیر جلال حد شرقی (66) وی پیوسته زمینهای تغای خاتون حد جنوبی وی کذلک باغ بولکا خاتون حد غربی وی پیوسته راه عامه حد شمالی (67) وی<sup>5</sup> پیوسته باغ انگور امیر برات توا حد شرقی وی پیوسته راه عامه حد جنوبی وی پیوسته راه عامه (68) باغ علی خواجه صاحب حد غربی وی پیوسته باغ امیر جلال حد شمالی وی پیوسته حایط حسن شهاب حد شرقی وی<sup>5</sup> (69) پیوسته حریم جوی آسیا ینگی خاتون<sup>40a</sup> حد جنوبی وی پیوسته بزمین وابکنه باغ جوہان نوکر امیر حجاج توا حد غربی وی (70) پیوسته باغ حسن شهاب حد شمالی وی پیوسته حریم جوی ترناو و حد شرقی وی<sup>5</sup> پیوسته حریم جوی آسیا ینگی خاتون (71) حد جنوبی وی پیوسته حایط حسن شهاب باغ حسن شهاب حد غربی وی پیوسته بزمین وابکنه حد شمالی وی کذلک حد شرقی (72) وی پیوسته باغ ینگی خاتون حد جنوبی وی پیوسته بزمین وابکنه باغ ورثه معلومه مسافر کنکری حد غربی وی و شمالی وی (73) پیوسته راه عامه حد شرقی و جنوبی وی پیوسته بزمین وابکنه

39 B قبرستان 40 B نخلستان 40a A جانور B جانور

باغ امیر حسین بازرگان حد غربی، وی پیوسته باغ امیر محمود (74) ابن خاوند سید اجل پشوانی حد شمالی وی پیوسته، خانهای شکرکندی حد شرقی وی پیوسته راه عامه (75) حد جنوبی وی کذلک<sup>32</sup> باغ علی آسمانی<sup>41</sup> حد غربی وی پیوسته باغ امیر محمود مذکور است حد شمالی وی پیوسته (76) حایط تغای خاتون حد شرقی، وی پیوسته، حایط امیر محمود مذکور حد جنوبی، وی پیوسته، باغ امیر محمود مذکور باغ هندو شاه (77) میوه فروش حد غربی و شمالی وی پیوسته باغ امیر محمود مذکور حد شرقی وی پیوسته باغ امیر حسین بازرگان (78) حد جنوبی، وی پیوسته راه عامه

باغ علاءالدین رنگریز حد غربی<sup>42</sup> و شمالی وی پیوسته باغ امیر محمود مذکور است (79) حد شرقی وی پیوسته باغ هندو شاه حد جنوبی، وی پیوسته راه عامه

باغ امیرک رنگریز حد غربی، وی پیوسته، راه عامه (80) حد شمالی وی پیوسته باغ امیر محمود مذکور حد شرقی وی کذلک حد جنوبی، وی پیوسته راه عامه

باغ شرف الدین کلاه دوز (81) حد غربی، وی پیوسته باغ شمس الدین سنک حد شمالی وی پیوسته باغ امیر تراب توا<sup>43</sup> حد شرقی وی پیوسته باغ ایرانشاه (82) حد جنوبی وی پیوسته باغ محمد ناصر خواجه باغ محمد دهقان حد غربی وی پیوسته باغ ابو بکر مغولی حد شمالی وی پیوسته (83) حریم جوی حایط قابض حد شرقی، وی پیوسته باغ امیر سجل<sup>44</sup> حد جنوبی وی پیوسته حریم رود ختفر<sup>45</sup>

باغ محمد عطا حد غربی (84) وی پیوسته بزمین ملک همین محمد عطا حد شمالی وی پیوسته باغ ابو بکر چرخي حد شرقی وی پیوسته باغ خاوند صدر جهان (85) حد جنوبی وی پیوسته باغ همین مدعی علیه مذکور باغ محمد علی شکر حد غربی وی پیوسته بزمین و ابکنه حد شمالی وی پیوسته، راه عامه (86) حد شرقی وی پیوسته حایط خواجه جمال حد جنوبی وی پیوسته باغ شمس الدین دهقان

باغ شمس الدین دهقان حد غربی وی پیوسته (87) باغ کنده ورثه، معلومه، سید خان حد شمالی وی پیوسته باغ علی شکر حد شرقی، وی پیوسته بزمینهای همین شمس الدین (88) دهقان و حد جنوبی وی پیوسته باغ مولانا برهان الدین

باغ خواجه ناصر الدین گرمابه بان حد غربی، وی و حد شمالی وی (89) پیوسته راه عامه حد شرقی وی پیوسته باغ همین صدر الصدور مولانا عبیدالله مذکور دامت برکاته حد جنوبی وی (90) پیوسته<sup>46</sup> بزمین و ابکنه<sup>1</sup> باغ همین مولانا عبیدالله مذکور حد<sup>5</sup> غربی وی پیوسته باغ خواجه

<sup>41</sup> А было написано: Асмаعیл, затем переправлено на Асмані, Б آسمانی

<sup>42</sup> Б доб.: وی <sup>43</sup> Б, доб.: توا

سته: Б оп., باغ مولانا برها: А зачеркнуто: <sup>46</sup> Б <sup>45</sup> ختفر <sup>44</sup> ب پجل

ناصر الدین مذکور (91) حد<sup>5</sup> شمالی وی پیوسته راه عامه حد شرقی وی پیوسته باغ علی شکر حد جنوبی وی پیوسته باغ مولانا برهان الدین (92) باغ علی شهندانی حد غربی وی پیوسته بزمین وابکنه<sup>1</sup> حد شمالی وی پیوسته حریم جوی مغیان حد شرقی وی پیوسته (93) حریم کام وابکنه و حد جنوبی وی کذلک

باغ امیر جلال شکرکندی حد غربی وی پیوسته باغ بلکا<sup>47</sup> خاتون حد شمالی وی (94) پیوسته حایط حسن شیربان حد شرقی وی پیوسته باغ صاحب بقال حد جنوبی وی پیوسته ضیاع محرم شکرکندی

(95) باغ صدر الدین کور حد غربی وی پیوسته راه عامه حد شمالی وی پیوسته<sup>۱</sup> حریم جوی مغیان حد شرقی و جنوبی وی پیوسته (96) حریم کام وابکنه

باغ خواجه احمد عمدکش حد غربی وی پیوسته حریم جوی آسیا حد شمالی وی پیوسته<sup>۱</sup> باغ (97) حسن شهاب و حد شرقی وی<sup>5</sup> و جنوبی وی پیوسته بزمین وابکنه<sup>1</sup>

باغ امیر حجاج توا حد غربی وی پیوسته بزمین خاوند صدر جهان (98) حد شمالی وی کذلک حد شرقی وی پیوسته باغ همین امیر حجاج توا مذکور حد جنوبی وی پیوسته حریم جوی زمینهای (99) خاوند صدر جهان زیدت رفعت

باغ دیگر همین امیر حجاج توا مذکور حد غربی وی پیوسته بزمین وابکنه حد شمالی وی پیوسته (100) بزمین امیر حجاج توا مذکور حد شرقی وی پیوسته باغ همین حجاج توا حد جنوبی وی پیوسته زمین خواجه کلاح<sup>48</sup>

باغ دیگر (101) امیر حجاج توا حد غربی و شمالی وی و شرقی وی پیوسته<sup>۱</sup> زمینهای وابکنه حد جنوبی وی پیوسته زمینهای خاوند (102) صدر جهان

باغ امیر تراب توا حد غربی وی پیوسته<sup>۱</sup> خانهای شکر کند حد شمالی وی پیوسته باغ خواجه تاج الدین (103) حد شرقی وی پیوسته<sup>۱</sup> باغ امیر جلال حد جنوبی وی پیوسته<sup>۱</sup> باغ بلکا خاتون

باغ تغای خاتون حد غربی و شمالی (104) وی پیوسته راه عامه حد شرقی وی پیوسته<sup>۱</sup> حریم جوی آسیا حد جنوبی وی پیوسته حایط ورثه معلومه (105) بهادر بقال

باغ ینگی خاتون حد غربی وی پیوسته حایط حسن شهاب حد شمالی وی پیوسته حریم کام وابکنه<sup>1</sup> (106) حد شرقی وی پیوسته باغ خضر حد جنوبی وی پیوسته زمین وابکنه

باغ پهلوان کسکی<sup>49</sup> شاه حد غربی (107) وی پیوسته بزمین وابکنه

حد شمالی وی پیوسته حایط حسن شهاب مذکور حد شرقی وی پیوسته حریم جوی آسیا (108) حد جنوبی وی پیوسته راه عامه

باغ لطیف داشدار حد شمالی وی پیوسته بزمین وقف که در دست حجاج توا ست (109) حد غربی وی پیوسته بزمین حجاج توا حد جنوبی وی پیوسته زمین وقف که در دست همین لطیف داشدار است (110) حد شرقی وی کذلک

باغ امیر کلان شیخ حد غربی وی پیوسته باغ مولانا برهان الدین است حد شمالی وی (111) پیوسته حایط شمس الدین دهقان حد شرقی وی پیوسته زمین وابکنه حد جنوبی وی کذلک

باغ مولانا برهان الدین (112) حد غربی وی پیوسته زمین وابکنه حد شمالی وی پیوسته باغ مولانا عبیدالله حد شرقی وی پیوسته باغ همین امیر (113) کلان شیخ حد جنوبی وی پیوسته بزمین وابکنه

\* حایط صاحب حد غربی وی پیوسته بزمین وابکنه<sup>50</sup> باغ تغای (114) خاتون حد شمالی وی پیوسته حریم جوی آسیا حد شرقی وی پیوسته باغ محمد شهاب حد جنوبی وی پیوسته باغ (115) ورثه معلومه بهادر بقال حایط حسن شهاب حد غربی وی پیوسته باغ مولانا شهاب الدین حد شمالی وی پیوسته (116) حریم جوی ترناو و<sup>5</sup> حد شرقی وی پیوسته زمینهای همین حسن شهاب حد جنوبی وی پیوسته باغ امیر جلال (117) حایط محمد شهاب حد غربی وی پیوسته حریم جوی آسیا حد شمالی وی کذلک حد شرقی وی پیوسته باغ (118) ینگی خاتون حد جنوبی وی پیوسته باغ حسن شهاب

سه حایط محمد جمال متصل یکدیگر حد غربی وی پیوسته حایط (119) فخر الدین روغنگر است حد شمالی وی حریم جوی قشلاق است حد شرقی وی بعضی پیوسته باغ ورثه (120) سیف الدین روبنهگر است و بعضی پیوسته باغ ورثه معلومه مبارک مغیر حد جنوبی وی حریم جوی تل پشوان (121) مذکور است

حایط فخرالدین حد غربی وی پیوسته باغ گدای مهتر است حد شمالی وی پیوسته حریم جوی قشلاق است (122) حد شرقی وی پیوسته حایط محمد جمال است حد جنوبی وی پیوسته حریم جوی تل پشوانست

باغ خضر (123) حد غربی وی پیوسته باغ<sup>5</sup> ینگی خاتون است حد شمالی وی پیوسته حریم جوی ترناو و حد شرقی وی پیوسته زمین (124) وابکنه حد جنوبی کذلک

همگی اراضی این محدودات مذکوره معروفه مشهوره وقف برطلبه علم که سگان مدرسه خان اند (125) که این مدرسه در شهر بخارا است و معلوم و معین است از جهة پادشاه جهان سلطان ارسلان خان غازی غفر الله له (126) و رحمه که از خالص مال و ملک خود وقف و صدقه کرده

\*<sup>50</sup> В оп., затем возможен пропуск части текста в обоих списках.

است بر طلبه مذکور فیه در حال جواز<sup>5</sup> این وقف و تصدق (127) بر وجه صحت بیرون مستثنیات معروفه مشهوره این قراء موقوفه از طرق عامه<sup>5</sup> و حیاض و انهار و مساجد و مقابر و (128) غیر آن و این خواجه محمد مدعی علیه مذکور این مقدار گندم مدعی از این قراء مذکوره از حصه مالیه این قراء مذکوره (129) موصوفه تصرف کرده است و صد دینار عدلی نقره سره رایج بخارا از مال این باغات موصوفه تصرف کرده<sup>51</sup> است (130) اگر در دست وی باقی است بر وی واجب و لازم است که عین همین گندم و صد دینار موصوفیه را بمن که (131) مدعیم و متولی ام درین دعوی و در قبض این گندم و صد دینار مدعی ازین مدعی علیه و برسانیدن بطلبه مذکوره فیه (132) تسلیم نماید تا من بحکم تولیه مذکوره فیه قبض کنم من و بطلبه مذکوره فیه<sup>5</sup> رسانم و اگر تلف کرده است بر وی واجب و (133) لازم است که مثل این مقدار گندم و عدلی موصوفیه را بمن که مدعیم تسلیم نماید تا من قبض کنم و بطلبه مذکوره فیه (134) رسانم و جواب این دعوی مذکوره خود ازین مدعی علیه مذکور طلبید<sup>52</sup> تا شرایط آن<sup>5</sup>

این مدعی علیه مذکور در جواب (135) این مدعی مذکور گفت که این محدودات مذکوره وقف است اما بر عامه طلبه علم و مخصوص سگان این مدرسه مذکوره نیست (136) و بر من لازم نیست که کل این گندم سیصد و پنجاه من و این صد دینار عدلی مدعی را که \* از مال<sup>50</sup> این محدودات موقوفه (137) قبض کرده ام باین مدعی مذکور تسلیم نمایم

از این مدعی<sup>5</sup> مذکور بینه طلبیده شد حاضر آورد خواجه محمد بن شکر جلاب (138) خازندروی را و خواجه برهان بن عمر رامیتنی را<sup>5</sup> و خواجه سیف الدین بن محمد بن سراج الدین را و خواجه عمر بن برهان بن (139) عمر رامیتنی را و امیر عمر بن امیر محمد زند نوی<sup>53</sup> را و محمد علی خواجه تل پشوانی را و عمر بن علی خواجه پشوانی را و محمد بن شیخ (140) پشوانی را و خواجه اسماعیل \* بن خواجه ابراهیم<sup>50</sup> خواند را و گفت که اینها گواهان منند برین مدعی

پس هر یکی ازین گواهان گواهی (141) دادند عقیب<sup>54</sup> دعوی المدعی هذا و الجواب بالانکار من المدعی علیه هذا بر وجه صحت اداء شهادت و هر یکی گفتند که گواهم (142) و گواهی میدهم که همگی زمین این قریه خازندره و کرکان و تل پشوان و تل نرشخ و اوقاف متفرقه و ابکنه<sup>1</sup> که حدود (143) هر یک درین محضر دعوی این مدعی مذکور است بیرون مستثنیات مذکوره مشهوره وقف است بر طلبه علم که سگان این مدرسه (144) خان باشند از جهت پادشاه ارسلان خان<sup>5</sup> غازیکه

عقیبت B<sup>54</sup> زندوی B<sup>53</sup> طلبند A<sup>52</sup> نموده B<sup>51</sup>

از خالص ملک خود وقف کرده است بر بین سگان مدرسه خان (145) از طلبه علم و برین مدعی علیه<sup>5</sup> خواجه محمد مذکور واجب و لازم است که عین این سیمد پنجاه من گندم مدعی و این صد دینار (146) مدعی و یا مثل اینها را<sup>55</sup> باین مدعی مذکور تسلیم نماید و این سه گواه اول را سوگند داده شد که این گواهی برآستی داده است (147) و ایشان نیز سوگند مغلظه خوردند و گفتند که ما از خاوند بزرگ و از خاوند ملک الاسلام و از خاوند (148) شهید خاوند عمر رحمهم الله و از جماعتی پیران که از ثقات و امینان و عدول بودند<sup>56</sup> همه شنودیم که (149) این محدودات مذکوره وقف است برین طلبه علم که سگان این مدرسه خان اند و صدر معظم<sup>57</sup> مولانا عبیدالله و خاوند مولانا (150) افتخار جهان دام بقاء و هما که گفتند ما را همین گواهی است و ما نیز از بزرگان بهمین صفت که اینها گواهی دادند شنیده ایم (151) و کاتب این جروف را نیز بهمین وقفیت این محدودات مذکوره علم بود بسماع از عدول و ثقات و جمعی از معتمدان تعدیل (152) و تزکیه این شهود کردند پس حکم کرده شد بوقفیت زمین این محدودات مذکوره از جهة پادشاه ارسلان خان (153) غازی رحمه الله برین طلبه علم که سگان این مدرسه خان باشند برین متولی مذکور مدعی را برین مدعی علیه خواجه محمد (154) مذکور<sup>5</sup> بتسلیم این سیمد و پنجاه من گندم مدعی و صد دینار عدلی مدعی مذکور باین مدعی مذکور و حکم درست و صاحبید<sup>55</sup> (155) برین محدودات موقوفه مذکوره این خواجه محمد مدعی علیه مذکور بود و صاحب یدی این<sup>5</sup> مدعی علیه بنزدیک این حکام که (156) بر صدر این کلام نام هر یک مکتوب آمده است دام لهم الايام ثابت بود

و بود این جملگی بحضور ثقات و عدول علی (157) سبیل الشهرة و الاعلان دون الخفيه و الکتمان مستعصماً بالله تعالی عن الزلج و اللزلل فی القول و العمل حامداً لله (158) تعالی و مصلیاً علی نبیه المصطفی جری الحکم الذکور و القضاء<sup>58</sup> المسطور علی الوجه المبین<sup>59</sup> و الطريق<sup>60</sup> المعین و حضر المجلس الحکم (159) الذی قضی القاضی فیہ و لقاضاه<sup>61</sup> محمد بن عمر بن<sup>5</sup> حسن بن احمد عبد العزیز بن محمد القریشی یقول العبد الضعیف الراجی (160) رحمه ربه محمد بن علی بن محمد الخلف القاضی الذکورہ بخارا و نواحیها جعل الله تعالی خیراً مما یظنون من جمیع ما (161) کتب فیہ ثابت عندی و الحکم الذکور فیہ صادر عنی و کتبت السجل هذا و هذه الاسطر الخمسه فی آخره بخطی حامداً و مصلیاً<sup>62</sup>

المتن<sup>59</sup> A والقضاء<sup>58</sup> A و B اند<sup>57</sup> B بود<sup>56</sup> A و<sup>55</sup> A оп.

الشهادات نامه تم تم تم تم تم<sup>62</sup> B بود. : 2 cm<sup>61</sup> A ل طریق<sup>60</sup> A تم هذه النسخة

## Перевод

(1) Так сказал сей вышеупомянутый истец: все селение Х̣азиндаре, все селение К̣урак̣ан, весь Талл-и Пашв̣ан, весь Наршах̣ и разрозненные вақфы (2) В̣абкане; все это – бухарские селения, они широко известны.

Селение Х̣азиндаре (3) и Талл-и Пашв̣ан имеют благоустроенные сады с различными насаждениями, плодовыми и неплодовыми деревьями на многих землях, (4) которые не перечисляются из-за их обилия и разрушенности...<sup>1</sup> А селение Наршах̣ имеет много садов (5) и земель, которые не перечисляются из-за их многочисленности.

Это селение Х̣азиндаре обладает [землями] в следующих четырех границах: первая, восточная граница (6) примыкает к землям Қаср-и Х̣алифа; невыделенная половина этих [земель] Қаср-и Х̣алифа из наследства главы садров, [средоточия] добродетелей и высоких качеств, убежища благородных и (7) высших, маул̣ан̣а Акрам ал-миллат ва-д-д̣йна – да продлит Аллах [свою милость ему]! – в настоящее время находится в руках<sup>2</sup>... известного под этим именем. Невыделенная четверть этих [земель] (8) Қаср-и Х̣алифа является собственностью (милк) великой х̣ат̣ун Мак̣и-Малик-Ақ̣а, которая известна. Другая невыделенная четверть этих [земель] Қаср-и Х̣алифа<sup>3</sup>...(9)...(10) Западная граница примыкает к солончаковым землям Наукаде, причем невыделенная треть этих [земель] является собственностью великой х̣ат̣ун – да продлитса целомудрие ее! – которая известна. (11) А невыделенные две трети этих [земель] Наукаде находятся в руках и в распоряжении Муҳаммада, сына Ша<sup>б</sup>бана, который известен. Южная граница [земель селения Х̣азиндаре] примыкает частью (12) к землям Х̣амйзий̣ан из наследства Шакара Джаллаба, сына Пахлаван-ходжи Андаравай, (13) который известен, частью к известным землям Х̣ура̣ Кандак̣и, которые являются вақфом здания мечети Б̣ар̣ик (14) и находятся в руках и в распоряжении Х̣аванд-шаха Қишлак̣и, известного под этим именем. Рубежами на каждой границе являются ясные обозначения.

(15) Первая, восточная граница [земель] упомянутого Талл-и Пашв̣ан примыкает к землям упомянутого Талл-и Наршах̣. Северная граница их (16) примыкает к землям упомянутого қишлақа В̣абкане. Западная граница их примыкает к землям Арғанд̣ақ. (17) Невыделенная половина [земель] Арғанд̣ақ является собственностью той самой упомянутой Суй̣ундж Қутлуг̣ Ақ̣а, а другая невыделенная половина их является собственностью эмира Лах̣авун-шаха Қишлак̣и (18) и его сына, по имени Сай̣н Малик, которые известны. [Эта половина] находится в руках и в распоряжении Муб̣арак-шаха Х̣азинач̣и, который известен. (19) Часть [западной границы земель Талл-и Пашв̣ан] примыкает еще к землям Қаср-и Ш̣урак, собственником которых является тот же вышеупомянутый Лах̣авун-шах, и они находятся в руках и в распоряжении того же Муб̣арак-шаха. (20) Южная граница их примыкает к запретной полосе речки Х̣уффар. Рубеж и все обозначения ясны.

А первая, восточная граница этого Талл-и Наршах̣ примыкает (21) к землям известной В̣абкане<sup>4</sup>. Северная его граница примыкает к запретной полосе этого упомянутого в нем<sup>5</sup> канала қишлақа. Западная его граница примы-

<sup>1</sup> А – пробел и в нем позднейшая вставка: "Выцветшее место в старинной шах̣адат-н̣а́ме"; Б – написано в строке.

<sup>2</sup> А – пробел и вставка: "Также вышло в старинной шах̣адат-н̣а́ме".

<sup>3</sup> А – вставка: "Старинная шах̣адат-н̣а́ме, с которой переписано, была очень продырявлена и стара; некоторые места ее выпали, вывели, не связаны, растрескались. Это написано для того, чтобы недобросовестные мутавалли не внесли добавления или уменьшения [в текст]. Ради этого и написано несколько слов".

<sup>4</sup> В списках: А – Абкане, Б – Ва̣ Абкане.

<sup>5</sup> Возможно, это ссылка на арабский оригинал документа.

кает (22) к землям этого упомянутого в нем Талл-и Пашвāн. Южная его граница [от начала до конца] примыкает к запретной полосе упомянутой речки Хутфар<sup>6</sup>. Кўрақāн находится внутри границ (23) Хўзиндаре, принадлежит к числу окрестностей Хўзиндаре. Рубеж на каждой из границ имеет ясные обозначения.

А граница разрозненных вақфов (24) Вāбкане [следующие].

Часть земель, находящаяся к северу от Вāбкане: восточная их граница примыкает к дороге Пирмаса; северная их граница примыкает к запретной полосе (25) канала Хўзиндаре; западная их граница частью примыкает к земле Мағийāн, а частью – к угольям Хурмизакī (?), владелец их обеих известен; (26) южная граница их примыкает к запретной полосе канала Мағийāн.

Часть земель Вāбкане, которые расположены тоже к северу от Вāбкане: восточная их граница примыкает (27) к землям Агре, принадлежащим известному владельцу; северная граница их примыкает к запретной полосе Кāм-и Вāбкане; западная граница их такая же, а южная примыкает (28) к запретной полосе канала Тарнāу.

Часть этих земель, находящаяся к югу от Вāбкане: западная граница их примыкает к запретной полосе канала мельницы Қāбиза; (29) южная граница их примыкает к запретной полосе речки Хутфар; восточная граница примыкает к пойменной земле маулāнā Низāмаддина, которая является вақфом (30) в пользу обитателей медресе хāна; северная граница их примыкает к общей дороге.

Часть этих земель, расположенная к западу от Вāбкане: западная граница их примыкает (31) к запретной полосе упомянутого канала Наршах; южная граница их примыкает к общей дороге; восточная граница их примыкает к землям Ходжī (32) Нāсираддина, северная граница их примыкает к запретной полосе канала упомянутого Талл-и Пашвāн.

А границы упомянутых садов Вāбкане и Талл-и Наршах [следующие].

Сад (33) Хаджжādжа Кўсе: каждая из четырех границ его примыкает к земле упомянутого Талл-и Наршах.

Сад известных наследников Мавād Муаддиба: четыре границы его примыкают (34) к земле Талл-и Наршах.

Сад известных наследников эмира Зйрака ‘Али Махāне: каждая из четырех его границ примыкает к земле Талл-и Наршах.

(35) Сад Гадāй Михтара: западная граница его примыкает к огороженному участку упомянутого эмира Зйрака, являющемуся вақфом на те расходы, которые будут упомянуты ниже; (36) северная граница его примыкает к запретной полосе канала қишлāқа; восточная граница его примыкает к вақфному огороженному участку, находящемуся в руках упомянутого Фахриддина; (37) южная граница его примыкает к запретной полосе канала упомянутого Талл-и Пашвāн.

Сад Муҳаммада Джамалā: западная граница его примыкает к вақфному огороженному участку, находящемуся (38) в руках этого же упомянутого Муҳаммада Джамалā; северная граница его – такая же; восточная граница его – такая же; южная граница его примыкает к запретной полосе (39) канала упомянутого Талл-и Пашвāн.

Сад известных наследников Сайфаддина Руййнагара: западная граница его примыкает к огороженному участку упомянутого Муҳаммада Джамалā; (40) северная граница его примыкает к саду известных наследников Мубāрака Мугайара; восточная граница его примыкает к землям Вāбкане, которые входят в этот вақф; (41) южная граница его – такая же.

Сад известных наследников Мубāрака Мугайара: западная граница его примыкает к огороженному участку упомянутого Муҳаммада Джамалā; северная граница его примыкает (42) к песчаным землям қишлāқа. Восточная

<sup>6</sup> Над первой буквой поставлена огласовка – дамма, что доказывает правильность чтения Хутфар.

граница его примыкает к землям Вабкане, которые входят в состав этого вақфа, южная – такая же.

(43) Сад Мубāрак-хāджжй: западная граница его примыкает к саду ‘Алй Мардāне; северная граница его примыкает к землям Вабкане, которые входят в состав этого вақфа; (44) восточная граница его – такая же; южная граница его примыкает к саду известных наследников маулāнā Шамсаддйна Қанданй, да помилует его Аллах!

Сад эмира ходжи Бузурга: (45) западная граница его примыкает к общей дороге; северная граница его примыкает к землям Вабкане; восточная граница его примыкает к саду Мубāрак-хāджжй; (46) южная граница его примыкает к саду ‘Алй Мардāне.

Сад Мухаммада Буртй: западная граница его примыкает к земле Магййāн; северная граница его примыкает (47) к земле Вабкане; восточная граница его – такая же; южная граница его примыкает к запретной полосе канала Магййāн.

Сад ‘Усмāна Магййāнй: каждая из четырех границ его (48) примыкает к землям Вабкане.

Сад Са‘даддйна-ходжи Машхвāра: западная граница его примыкает к землям Вабкане; северная граница (49) его примыкает к запретной полосе канала Магййāн; восточная граница его примыкает к саду наследников маулāнā Наджмаддйна; южная граница его примыкает (50) к запретной полосе канала қишлāқа.

Сад Мухаммада Хазār-дйнāрй: каждая из четырех границ его примыкает к землям Вабкане, которые входят в этот вақф.

(51) Сад Махмūда Канкрй: западная граница его примыкает к саду маулāнā Наджмаддйна; северная граница его примыкает к запретной полосе канала Магййāн; (52) восточная граница его примыкает к саду Қутлут-шāха; южная граница его примыкает к запретной полосе канала қишлāқа.

Сад Мухаммад Кутлут-шāха: западная граница (53) его примыкает к саду Махмūда Канкрй; северная граница его примыкает к запретной полосе канала Магййāн; восточная граница (54) его примыкает к общей дороге; южная граница его примыкает к запретной полосе канала қишлāқа.

Сад Нўраддйна Шакаркандй: западная граница (55) его примыкает к саду Қутлут-хātўн; северная граница его примыкает к кладбищу; восточная граница его примыкает к общей дороге; (56) южная граница его примыкает к домам упомянутого Шакарканда.

Сад известных наследников Бахāдура Баққāла: западная граница его примыкает к домам (57) этого же Шакарканда; северная граница его примыкает к огороженному участку Сēхиба; восточная граница его примыкает к саду ходжи Тāджаддйна; (58) южная граница его примыкает к роше ходжи Тāджаддйнē.

Сад и огороженный участок Бахā’аддйна Баққāла: западная граница его примыкает к общей дороге; (59) северная граница его примыкает к запретной полосе канала қишлāқа; восточная граница его примыкает к кладбищу; южная граница его примыкает к общей дороге.

Сад (60) Мухаммада Шихāба: западная граница его примыкает к саду наследников Бехāдура Баққāла; северная граница его примыкает к запретной полосе канала Тарнāу; восточная граница его примыкает (61) к саду маулāнā Шихāбаддйна; южная граница его примыкает к саду ходжи Тāджаддйна.

Сад ходжи Тāджаддйна: западная граница его (62) примыкает к саду наследников упомянутого Бахāдура; северная граница его примыкает к саду Мухаммада Шихāба; восточная граница его примыкает к саду Нўраддйна; (63) южная граница его примыкает к саду эмира Барāt-тувā.

Сад маулāнā Шихāбаддйна Шакаркандй: западная граница его примыкает к [саду] Мухаммада Шихāба; (64) северная граница его примыкает к запретной полосе канала Тарнāу; восточная граница его примыкает к огороженному

участку Муҳаммада Шихāба; южная граница его примыкает к саду (65) эмира Хасана.

Сад наследников Шакаркандī: западная граница его примыкает к общей дороге; северная граница его примыкает к саду эмира Джалāла; восточная граница его (66) примыкает к землям Тағāй-хātūн; южная граница его – такова же.

Сад Бўлкā-хātūн: западная граница его примыкает к общей дороге; северная граница его (67) примыкает к винограднику эмира Барāt-тувā; восточная граница его примыкает к общей дороге; южная граница его примыкает к общей дороге.

(68) Сад ‘Али-ходжи Сāхиба; западная граница его примыкает к саду эмира Джалāла; северная граница его примыкает к огороженному участку Хасана Шихāба; восточная граница его (69) примыкает к запретной полосе канала мельницы Йангй-хātūн; южная граница его примыкает к земле Вāб-кане.

Сад Чўбāна, наукара эмира Хаджāк-тувā; западная граница его (70) примыкает к саду Хасана Шихāба; северная граница его примыкает к запретной полосе канала Тарнāу; восточная граница его примыкает к запретной полосе канала мельницы Йангй-хātūн; (71) южная граница его примыкает к огороженному участку Хасана Шихāба.

Сад Хасана Шихāба: западная граница (72) его примыкает к земле Вāб-кане; северная граница его – такова же; восточная граница его примыкает к саду Йангй-хātūн; южная граница его примыкает к земле Вāбкане.

Сад известных наследников Мусāфира Канкрй: западная и северная границы его (73) примыкают к общей дороге; восточная и южная – к земле Вāб-кане.

Сад эмира Хасана Бāзаргāна: западная граница его примыкает к саду эмира Махмўда, (74) сына Хāванда саййид Аджжала Пашвāнй; северная граница его примыкает к домам Шакаркандī; восточная граница его примыкает к общей дороге; (75) южная граница его – такова же.

Сад ‘Али Асмāнй: западная граница его примыкает к саду упомянутого эмира Махмўда; северная граница его примыкает (76) к огороженному участку Тағāй-хātūн; восточная граница его примыкает к огороженному участку упомянутого эмира Махмўда; южная граница его примыкает к саду упомянутого эмира Махмўда.

Сад Хиндў-шāха (77) Мйвафурўша: западная и северная границы его примыкают к саду упомянутого эмира Махмўда; восточная граница его примыкает к саду эмира Хўсайна Бāзаргāна; (78) южная граница его примыкает к общей дороге.

Сад ‘Алāддин Раангрйза: западная и северная границы его примыкают к саду упомянутого эмира Махмўда; (79) восточная граница его примыкает к саду Хиндў-шāха; южная граница его примыкает к общей дороге.

Сад Амйрака Раангрйза: западная граница его примыкает к общей дороге; (80) северная граница его примыкает к саду упомянутого эмира Махмўда; восточная граница его – такова же; южная граница его примыкает к общей дороге.

Сад Шарафаддин Кулāхдўза: (81) западная граница его примыкает к саду Шамсаддин Санга (?); северная граница его примыкает к саду эмира Турāб-тувā; восточная граница его примыкает к саду Йрāн-шāха; (82) южная граница его примыкает к саду Муҳаммада Нāсир-ходжи.

Сад Муҳаммада Дихāна: западная граница его примыкает к саду Абў Бекра Муғўлй; северная граница его примыкает (83) к запретной полосе канала огороженного участка Қāбиза; восточная граница его примыкает к саду эмира Сиджилла; южная граница его примыкает к запретной полосе речки Хут-фар.

Сад Муҳаммада ‘Атā: западная граница (84) его примыкает к собственной земле этого Муҳаммада ‘Атā; северная граница его примыкает к саду

Абу Бекра Чархӣ; восточная граница его примыкает к саду Х̣аванда С̣адр-и Джах̣ана; (85) южная граница его примыкает к саду этого упомянутого ответчика.

Сад Муҳаммада ‘Али Шакара: западная граница его примыкает к земле В̣абкане; северная граница его примыкает к общей дороге; (86) восточная граница его примыкает к огороженному участку ходжи Джам̣ала; южная граница его примыкает к саду Шамсаддина Дих̣кана.

Сад Шамсаддина Дих̣кана: западная граница его примыкает (87) к вырубленному саду известных наследников Саййид-х̣ана; северная граница его примыкает к саду ‘Али Шакара; восточная граница его примыкает к землям этого же Шамсаддина (88) Дих̣кана; южная граница его примыкает к саду маул̣ана Бурх̣анаддина.

Сад ходжи Н̣асираддина Гарма̣бебана: западная и северная его границы (89) примыкают к общей дороге; восточная его граница примыкает к саду этого же упомянутого садра садров маул̣ана ‘Убайдаллаха – да продлятся благословения его!; южная граница его (90) примыкает к земле В̣абкане.

Сад этого же упомянутого маул̣ана ‘Убайдаллаха: западная граница его примыкает к саду упомянутого ходжи Н̣асираддина; (91) северная граница его примыкает к общей дороге; восточная граница его примыкает к саду ‘Али Шакара; южная граница его примыкает к саду маул̣ана Бурх̣анаддина.

(92) Сад ‘Али Шаханданӣ: западная граница его примыкает к земле В̣абкане; северная граница его примыкает к запретной полосе канала Мағий̣ан; восточная граница его примыкает (93) к запретной полосе К̣ам-и В̣абкане; южная граница его – такова же.

Сад эмира Джал̣ала Шакаркандӣ: западная граница его примыкает к саду Б̣улк̣а-х̣ат̣ун; северная граница его (94) примыкает к огороженному участку Х̣асана Ширб̣ана; восточная граница его примыкает к саду С̣ахиба Баққ̣ала; южная граница его примыкает к угольям Маҳрама Шакаркандӣ.

(95) Сад Садраддина Гура: западная граница его примыкает к общей дороге; северная граница его примыкает к запретной полосе канала Мағий̣ан; восточная и южная границы его примыкают (96) к запретной полосе К̣ам-и В̣абкане.

Сад ходжи Аҳмада ‘Амадкаша: западная граница его примыкает к запретной полосе канала мельницы; северная граница его примыкает (97) к саду Х̣асана Ших̣ба; восточная и южная его границы примыкают к земле В̣абкане.

Сад эмира Х̣адж̣ак-тува̣: западная граница его примыкает к земле Х̣аванда С̣адр-и Джах̣ана; (98) северная граница его – такова же; восточная граница его примыкает к саду этого же упомянутого эмира Х̣адж̣ак-тува̣; южная граница его примыкает к запретной полосе канала земель (99) Х̣аванда С̣адр-и Джах̣ана – да возвысится положение его!

Другой сад того же упомянутого эмира Х̣адж̣ак-тува̣: западная граница его примыкает к земле В̣абкане; северная граница его примыкает (100) к земле упомянутого эмира Х̣адж̣ак-тува̣; восточная граница его примыкает к саду этого же Х̣адж̣ак-тува̣; южная граница его примыкает к земле ходжи Кула̣ха (?).

Еще другой сад (101) эмира Х̣адж̣ак-тува̣: западная, северная и восточная границы его примыкают к землям В̣абкане; южная граница его примыкает к землям Х̣аванда (102) С̣адр-и Джах̣ана.

Сад эмира Тура̣б-тува̣: западная граница его примыкает к домам Шакарканда; северная граница его примыкает к саду ходжи Таджаддина; (103) восточная граница его примыкает к саду эмира Джал̣ала; южная граница его примыкает к саду Б̣улк̣а-х̣ат̣ун.

Сад Тағ̣ай-х̣ат̣ун: западная и северная границы (104) его примыкают к общей дороге; восточная граница его примыкает к запретной полосе канала мельницы; южная граница его примыкает к огороженному участку известных наследников (105) Бах̣адра Баққ̣ала.

Сад Йангй-хатун: западная граница его примыкает к огороженному участку Хасана Шихаба; северная граница его примыкает к запретной полосе Кам-и Вабкане; (106) восточная граница его примыкает к саду Хизра; южная граница его примыкает к земле Вабкане.

Сад Пахлавана Касабаки(?)—шаха: западная граница (107) его примыкает к земле Вабкане; северная граница его примыкает к огороженному участку упомянутого Хасана Шихаба; восточная граница его примыкает к запретной полосе канала мельницы; (108) южная граница его примыкает к общей дороге.

Сад Латифа Дашдара: северная граница его примыкает к вакфной земле, находящейся в руках Хаджака-тува; (109) западная граница его примыкает к земле Ходжака-тува; южная граница его примыкает к вакфной земле, находящейся в руках этого же Латифа Дашдара; (110) восточная — такова же.

Сад эмира Калан-шайха: западная граница его примыкает к саду мауланя Бурханаддина; северная граница его (111) примыкает к огороженному участку Шамсаддина Дихана; восточная граница его примыкает к земле Вабкане; южная граница его — такова же.

Сад мауланя Бурханаддина: (112) западная граница его примыкает к земле Вабкане; северная граница его примыкает к саду мауланя 'Убайдаллаха; восточная граница его примыкает к саду этого же эмира (113) Калан-шайха; южная граница его примыкает к земле Вабкане.

Огороженный участок Сахиба: западная граница его примыкает к земле Вабкане сада Тагай (114)—хатун; северная граница его примыкает к запретной полосе канала мельницы; восточная граница его примыкает к саду Мухаммада Шихаба; южная граница его примыкает к саду (115) известных наследников Бахадур Бақала.

Огороженный участок Хасана Шихаба: западная граница его примыкает к саду мауланя Шихабаддина; северная граница его примыкает (116) к запретной полосе канала Тарнау; восточная граница его примыкает к землям этого же Хасана Шихаба; южная граница его примыкает к саду эмира Джалаля.

(117) Огороженный участок Мухаммада Шихаба: западная граница его примыкает к запретной полосе канала мельницы; северная граница его — такова же; восточная граница его примыкает к саду (118) Йангй-хатун; южная граница его примыкает к саду Хасана Шихаба.

Три огороженных участка Мухаммада Джамала, смежные между собой: западная граница их примыкает к огороженному участку (119) Фахрэддина Рауфангара; северная граница их [примыкает] к запретной полосе канала кишлака; восточная граница их частью примыкает к саду наследников (120) Сайфаддина Руйнагара и частью к саду известных наследников Мубарака Муғайара; южная граница их [примыкает] к запретной полосе упомянутого канала Талл-и Пашван.

(121) Огороженный участок Фахрэддина: западная граница его примыкает к саду Гадй-михтара; северная граница его примыкает к запретной полосе канала кишлака; (122) восточная граница его примыкает к огороженному участку Мухаммада Джамала; южная граница его примыкает к запретной полосе канала Талл-и Пашван.

Сад Хизра: (123) западная граница его примыкает к саду Йангй-хатун; северная граница его примыкает к запретной полосе канала Тарнау; восточная граница его примыкает к земле (124) Вабкане; южная — такова же.

Все земли этих вышеуказанных ограниченных широко известных участков являются вакфом в пользу учащихся, проживающих в медресе хана (125), а это медресе находится в городе Бухаре, известно и определено падишахом мира султаном Арслан-ханом, воителем за веру — да простит (126) и помилует его Аллах! — который основал вакф и милостливо из чистого своего имущества и собственности в пользу упомянутых в нем учащихся.

[Сделал он это], будучи правоспособным [основать] этот вакф и сделать пожертвование (127) правильным образом, не включая в вакф общеизвестные

исключаемые части этих обращенных в вақф селений, как-то: общие дороги, водоемы, каналы, мечети, кладбища и (128) прочее.

А этот ходжа Мухаммад, упомянутый ответчик, завладел тем количеством искомой пшеницы с этих упомянутых селений из доли дохода, полагающейся с этих упомянутых (129) описанных селений. И сто динāров 'адлї серебряных, хороших, имеющих хождение в Бухаре, из дохода этих описанных садов он захватил.

(130) Если [все это] остается еще в его руках, для него обязательно и необходимо отдать мне эту самую пшеницу и сто описанных динāров, так как (131) я являюсь истцом и распорядителем [имущества] по этому иску, для получения той пшеницы и ста динаров от этого ответчика, и пусть он их передаст для доставления их упомянутым в нем учащимся, (132) чтобы я, в силу упомянутой власти распорядительства, взял бы их и передал бы тем учащимся.

А если он уже израсходовал их, то обязан (133) непременно отдать мне, истцу, соответствующее количество той пшеницы и тех описанных в нем денег, чтобы я взял их и доставил упомянутым учащимся.

(134) И он потребовал ответа по этому упомянутому иску своему от этого упомянутого ответчика, чтобы условия [были выполнены].

Этот упомянутый ответчик (135) на этот упомянутый иск сказал, что эти упомянутые участки являются вакфом, но в пользу всех учащихся, а не специально для проживающих в том упомянутом медресе. И он сказал, что (136) для него не обязательно отдавать этому истцу все те 350 маннов пшеницы и те 100 динāров 'адлї, предмет иска, которые он взял с этих вакфных участков.

Тогда (137) потребовали ясных доказательств от этого вышеупомянутого истца. И он привел ходжу Мухаммада, сына Шакара Джаллāба (138) Хāзиндаревї, и ходжу Бурхāна, сына 'Умара Рāмїтанї, ходжу Сайфаддїна, сына Мухаммада, сына Сирāджаддїна, ходжу 'Умара, сына Бурхāна, сына (139) 'Умара Рāмїтанї, эмира 'Умара, сына эмира Мухаммада Занданавї, Мухаммада 'Али-ходжу Талл-и Пашвāнї, 'Умара, сына 'Алї-ходжа-и Пашвāнї, Мухаммада, сына шейха (140) Пашвāнї, ходжу Исмаїла, сына ходжи Ибрāгїма Хāванда, и сказал: "Они - мои свидетели по этому иску".

Затем каждый из этих свидетелей дал (141) показания, правдиво свидетельствуя по поводу иска этого истца и отрицательного ответа этого ответчика. И каждый из них сказал: "Свидетельствую (142) и даю показание, что вся земля этого селения Хāзиндаре и Кўракāн, и Талл-и Пашвāн, и Талл-и Наршах, и разрозненные вакфы Вāбкане, границы (143) каждого из которых указаны в этом протоколе тяжбы по делу этого упомянутого истца, кроме упомянутых известных исключаемых [мест], являются вакфом в пользу учащихся, проживающих в этом медресе (144) хāна, вследствие того что пāдишāх Арслāн-хāн, воитель за веру, основал вақф из своего очищенного милка в пользу этих учащихся, проживающих в медресе хāна (145).

Поэтому для упомянутого ответчика ходжи Мухаммада обязательно и необходимо отдать 350 маннов пшеницы, предмет иска, и эти 100 динāров, (146) предмет иска, или соответствующие им предметы этому истцу.

(147) Трое первых из этих свидетелей были приведены к клятве о правдивости их показаний, и они дали страшную клятву и сказали: "Мы слышали от Хāванд-и Бузурга, от Хāванд-и Малик ал-ислāма, от покойного господина (148) Хāванд-и 'Умара - да будет милостив к ним Аллах!, а также от группы старцев, надежных, заслуживающих доверия и справедливых, (149) что эти упомянутые участки являются вакфом в пользу тех учащихся, которые проживают в этом медресе хāна.

Великий садр маулāнā 'Убайдаллāх и Хāванд меулāнā (150) Ифтихār-и Джахāн - да продлится вечно их жизнь! - сказали: "Наши показания эти же самые, и мы то же самое слышали от великих людей, которые дали показания".

(151) И написавшему эти слова тоже было известно о вакуфности этих упомянутых участков, он это слышал от справедливых и надежных [людей].

А группа заслуживающих доверия лиц подтвердила справедливость и (152) чистоту [помыслов] этих свидетелей.

Затем было вынесено решение о вакуфности земель этих вышеуказанных участков, [пожертвованных в вақф] пәдишәхом Арслән-хәном, (153) воителем за веру – да будет милостив к нему Аллах! – в пользу тех учащихся, которые живут в этом медресе хәна. [Решение вынесено] в пользу этого упомянутого мутаваллӣ, истца, против этого упомянутого ответчика, ходжи Муҳаммада, (154) о том, чтобы он передал эти 350 маннов пшеницы, предмет иска, и 100 динәров ‘адлӣ, упомянутый предмет иска, этому упомянутому истцу. Решение верно и утверждено в присутствии этого упомянутого ходжи Муҳаммада, ответчика, (155) на этих упомянутых вақфных участках, и в его присутствии перед этими судьями, имена каждого из которых написаны (156) в главной части сего писания – да продлятся их дни!

Совершено все это в присутствии добросовестных и справедливых [свидетелей] (157) открыто и всенародно, без утайки и сокрытия, будучи защищенным Аллахом всевышним от ущерба и ошибок в слове и действии, прославляя Аллаха (158) всевышнего и благословляя его пророка, избранника!

Состоялось упомянутое постановление и записанное решение основательным образом и определенным путем. В судебном заседании, (159) где казий вынес данное решение, присутствовал обладающий судебной властью Муҳаммад, сын ‘Умара, сына Хасана, сына Аҳмада ‘Абдалазӣза, сына Муҳаммада ал-Қурайшӣ.

Говорит раб слабый, полагающийся (160) на милость господра его, Муҳаммад, сын ‘Алӣ, сына Муҳаммада, наместник упомянутого казия Бухары и ее окрестностей – да воздаст им Аллах всевышний лучше, чем они полагают! “Все то, что в нем написано, утверждено мною. Указанное в нем решение исходит от меня, и (161) написал я это постановление, эти последние пять строк, своею рукою, вознося хвалу [Аллаху] и благословляя [пророка].”



ملک میں سیونخ اقلیہ قاست کہ مذکورہ ہے و نصف مشاع و دیگر از وی ملک سر اسواش ایشانی  
و پسر وی ساین ملک نام است کہ مشورند و در دست و تصرف مبارک شاه خزینہ می است کہ مشور  
و بعضی از وی سوخته است بار بعضی مشورند کہ محل اسواش شاه مذکور ملک می است در دست و تصرف ساین  
و حد جنوبی وی سوخته است بحرم رود خرقه اصل و کل علامات ظاہرہ است اما حد اول مشرقی این قلع شرح  
بار بعضی اکنہ کہ مشورہ است و حد شمالی وی سوخته است بحرم این نیشلاق مذکور فیہ و حد غربی وی سوخته  
بار بعضی این قلع پشوان مذکور فیہ حد جنوبی وی سوخته است بحرم رود خرقه مذکور فیہ تا سر کورگان اصل حد  
خازندہ است و از صناعات خازندہ است و فاصل سرحد و علامات ظاہرہ است اما حد و افاق مشرق  
و اکنہ بعضی از زمین کہ بر طرف شمال اکنہ است حد شرقی وی سوخته است براہ سرسند حد شمالی وی سوخته  
جوی خازندہ و حد غربی وی بعضی سوخته زمین میان است و بعضی سوخته ضلع خرقہ کی ملک سرحد و حد  
و حد جنوبی وی سوخته بحرم حوی منان و بعضی از زمینهای اکنہ کہ بر طرف شمال اکنہ است حد شرقی وی سوخته  
زمیننا افزہ است لکن معلوم حد شمالی وی سوخته بحرم کام و اکنہ است و حد غربی وی سوخته  
سیریم حوی ترما و بعضی ازین زمینها کہ بر طرف جنوب و اکنہ است حد غربی وی سوخته بحرم حوی اقلیہ  
و حد جنوبی وی سوخته بحرم حوی رود خرقہ و حد شرقی وی سوخته و فاصل سرحد و علامات ظاہرہ است  
بر پکان مدرسنہ خان و حد شمالی وی سوخته براہ عامہ و بعضی ازین زمینها کہ بر طرف غرب اکنہ است حد غربی  
سوخته بحرم حوی شرح مذکور است و حد جنوبی وی سوخته براہ عامہ است و حد شرقی وی سوخته زمیننا افزہ  
ناصر الدین و حد شمالی وی سوخته بحرم حوی قلع پشوان مذکورہ اما حد و افاق و اکنہ و قلع شرح مذکورہ  
جبل کوبہ سرچرا حد وی سوخته بر زمین قلع شرح است بنا و در حد معلومہ مواد مودب است و چهار حد وی سوخته

Рис. 64. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 17—33

بنین تلخ است باغ ورثه معلوم امیر زریک علی همانند است و هر چهار جدوی سوخته برین تلخ است  
باغ جد غربی وی سوخته است بجا ایامیر زریک مذکور که وقت است برین مصارف که مذکور است  
و جد شمالی وی سوخته بریم جوی قشاق است و جد شرقی وی سوخته جالیله وقت که در دست فرزند آن  
و جد جنوبی وی سوخته بریم جوی تل پشان مذکور است باغ محمد جمال جد غربی وی سوخته جالیله وقت که  
در دست همین محمد جواد است و جد شمالی وی کذک و جد شرقی وی کذک و جد جنوبی وی سوخته بریم  
جوی تل پشان مذکور باغ ورثه معلوم سیف الدین رویه که جد غربی وی سوخته جالیله جمال مذکور است  
و جد شمالی وی سوخته باغ ورثه معلوم مبارک نیز است و جد شرقی وی سوخته زمینها و آبکنه که در وقت خلعت  
و جد جنوبی وی کذک باغ ورثه معلوم مبارک نیز جد غربی وی سوخته جالیله جمال است و جد شمالی وی سوخته  
رکیستان زمینها شلاق است و جد شرقی وی سوخته زمینهای آبکنه که در وقت و اصل است و جد جنوبی وی کذک  
باغ مبارک حاجی جد غربی وی سوخته باغ علی مردانه است و جد شمالی وی سوخته زمینهای آبکنه که در وقت خلعت  
و جد شرقی وی کذک و جد جنوبی وی سوخته باغ ورثه معلوم مولانا شمس الدین فی رحمة الله باغ امیر خواجه بزرگ  
جد غربی وی سوخته بریم جوی قشاق است و جد شمالی وی سوخته زمینهای آبکنه و جد شرقی وی سوخته باغ مبارک حاجی  
جد جنوبی وی سوخته باغ علی مردانه باغ محمد بروقی جد غربی وی سوخته برین میان است و جد شمالی وی سوخته  
بنین آبکنه و جد شرقی وی کذک و جد جنوبی وی سوخته بریم جوی میان باغ عثمان میانی نه چهار صد  
سوخته زمینهای آبکنه است باغ سعد الدین شمس از جد غربی وی سوخته بریم میان آبکنه و جد شمالی  
وی سوخته بریم جوی میان است و جد شرقی وی سوخته باغ ورثه مولانا محمد الدین و جد جنوبی وی سوخته  
بریم جوی قشاق باغ محمد هزار دیناری هر چهار جدوی سوخته زمینها و آبکنه که در وقت خلعت است  
باغ محمود و کنگری جد غربی وی سوخته باغ مولانا محمد الدین و جد شمالی وی سوخته بریم جوی میان است

Рис. 65. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 34—51

حدشرقی می پوسته بلخ و قتلشاه است حدجنوبی می پوسته جرم جوئی قشلاق است بلخ و قتلشاه و حدغربی  
دی پوسته بلخ و کنگری است حدشمالی می پوسته کورستان است جرم جوئی میان قتلشاه  
دی پوسته راه عامه حدجنوبی می پوسته جرم جوئی قشلاق است بلخ و نوالین شکرگندی حدغربی می  
سوسته بلخ قتلشاه و قتلشاه است حدشمالی می پوسته کورستان است حدشرقی می پوسته راه عامه  
و حدجنوبی می پوسته خاناندا شکرگندی مذکور است بلخ و رسته مساویه و قبال حدغربی می پوسته خاناندا  
همین شکرگندی است و حدشمالی می پوسته جالیله صاحب است حدشرقی می پوسته بلخ و نوالین شکرگندی  
حدجنوبی می پوسته درختمان نواب آخالدین خان و جالیله صاحب الدین است حدغربی می پوسته بلخ و  
حدشمالی می پوسته جرم جوئی قشلاق حدشرقی می پوسته کورستان حدجنوبی می پوسته راه عامه  
بلخ و شهاب حدغربی می پوسته بلخ و رسته مساویه و قبال حدشمالی می پوسته جرم جوئی تراز حدشرقی می پوسته  
بلخ و نوالین شکرگندی حدجنوبی می پوسته بلخ و نوالین شکرگندی است نواب آخالدین حدغربی می  
پوسته بلخ و رسته مساویه و کور است حدشمالی می پوسته بلخ و شهاب حدشرقی می پوسته بلخ و نوالین  
حدجنوبی می پوسته بلخ امیر ربات تو بلخ مولانا شهاب الدین شکرگندی حدغربی می پوسته بلخ و شهاب  
حدشمالی می پوسته جرم جوئی تراز و حدشرقی می پوسته جالیله صاحب حدجنوبی می پوسته بلخ  
امیر ربات بلخ و رسته شکرگندی حدغربی می پوسته راه عامه حدشمالی می پوسته بلخ امیر جلال حدشرقی  
دی پوسته زمینها انامی خانون حدجنوبی می کنگر بلخ و لوکنا خانون حدغربی می پوسته راه عامه  
دی پوسته بلخ انوز امیر ربات تو حدشرقی می پوسته راه عامه حدجنوبی می پوسته راه عامه  
بلخ علی نواب صاحب حدغربی می پوسته بلخ امیر جلال حدشمالی می پوسته جالیله صاحب حدشرقی  
پوسته جرم جوئی اسمایلی جانوز حدجنوبی می پوسته بلخ و نوالین شکرگندی نواب آخالدین حدغربی می

Рис. 66. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 52—69

پوسته بلخ چر شتاب حد شمالی می پوسته جرم جوی ترادو حد شرقی می پوسته جرم جوی اسپهان  
حد جنوبی می پوسته جابلو چر شتاب بلخ زین شتاب حد غربی می پوسته زین اکنه حد شمالی می کنگ  
وی پوسته بلخ خانقون حد جنوبی می پوسته زین اکنه بلخ ورثه سلو صا و کنگری حد غربی می پوسته  
پوسته عامه حد شرقی می پوسته زین اکنه بلخ امیر حسین بازرگان حد غربی می پوسته بلخ امیر  
بلخ پسریدین شتاب حد شمالی می پوسته غانمار شکر کنده حد شرقی می پوسته راه عامه  
حد جنوبی می کنگ بلخ امیر حسین حد غربی می پوسته بلخ امیر حسین حد شرقی می پوسته  
جابلو تاسی خانقون حد شرقی می پوسته جابلو امیر شمس و مذکور حد جنوبی می پوسته بلخ امیر محمود کور  
میوه فروش حد غربی شمالی می پوسته بلخ امیر شمس و مذکور حد شرقی می پوسته بلخ امیر حسین بازرگان  
حد جنوبی می پوسته راه عامه بلخ علاءالدین زنگر ز حد غربی می پوسته بلخ امیر محمود کور است  
حد شرقی می پوسته بلخ بند و شاه حد جنوبی می پوسته راه عامه بلخ امیر کبیر حد غربی می پوسته  
حد شمالی می پوسته بلخ امیر محمود کور حد شرقی می کنگ حد جنوبی می پوسته راه عامه بلخ شرف الیقین  
حد غربی می پوسته بلخ شمس الدین سسک حد شمالی می پوسته بلخ امر تراب تو حد شرقی می پوسته بلخ  
حد جنوبی می پوسته بلخ محمد ناصر و آینه بلخ محمد رحمان حد غربی می پوسته بلخ ابوبکر خونی حد شمالی می پوسته  
سرم جوی جابلو بعض حد شرقی می پوسته بلخ امر سسک حد جنوبی می پوسته جرم رود و قنبر بلخ نور علی  
وی پوسته زین ملک جرم علی جابلو حد شمالی می پوسته بلخ ابوبکر خونی حد شرقی می پوسته بلخ حاد و ضد رحمان  
حد جنوبی می پوسته بلخ حسن علی کور بلخ محمد علی شکر حد غربی می پوسته زین اکنه حد شمالی می پوسته آغا  
حد شرقی می پوسته جابلو خواب حد جنوبی می پوسته بلخ شمس الدین رحمان بلخ شمس الدین رحمان حد غربی می پوسته  
بلخ کنده ورثه سلو صا و کنگری حد شمالی می پوسته بلخ علی شکر حد شرقی می پوسته زین اکنه بلخ شمس الدین

Рис. 67. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 70—87



بهادری و تقابل با یکدیگر خاتون جد غربی می بوسته جالید بن شهاب جد شمالی می بوسته  
 جد شرقی وی بوسته بنام خضر جد جنوبی وی بوسته زمین اکتبه بنام پهلوان کسبکی شاه و خرد  
 وی بوسته زمین اکتبه جد شمالی می بوسته جالید بن شهاب مذکور جد شرقی وی بوسته جرم جوی  
 جد جنوبی می بوسته راه جاسر بنام لطیف و اشدار جد شمالی می بوسته زمین قف که در دست جاسر  
 جد غربی می بوسته زمین جابک تو جد جنوبی می بوسته زمین قف که در دست زمین لطیف و اشدار است  
 جد شرقی می گذک بنام امیر کلان شیخ جد غربی می بوسته بنام مولانا برهان الدین است جد شمالی می  
 بوسته جالید بنام امیر کلان جد شرقی می بوسته زمین اکتبه جد جنوبی می بوسته گذک بنام مولانا  
 جد غربی می بوسته زمین اکتبه جد شمالی می بوسته بنام مولانا عبید الله جد شرقی می بوسته بنام جرم  
 کلان شیخ جد جنوبی می بوسته زمین اکتبه جالید بن شهاب جد غربی می بوسته زمین اکتبه بنام  
 خاتون جد شمالی می بوسته جرم جوی اسپه صاحب شرقی می بوسته بنام محمد شهاب جد جنوبی می بوسته  
 و در معلومه بنام در بقال جالید بن شهاب جد غربی می بوسته بنام مولانا شهاب الدین جد شمالی می بوسته  
 جرم جوی ترنا و جد شرقی می بوسته زمینهای جرم جوی شهاب جد جنوبی می بوسته بنام امیر جلال  
 جالید بن شهاب شرقی می بوسته جرم جوی اسپه صاحب شمالی می گذک جد شرقی می بوسته بنام  
 نیکی خاتون جد جنوبی می بوسته بنام خورشید جالید بن شهاب جد شمالی می بوسته جرم جوی بوسته  
 محمد الدین و عسکر است جد شمالی می جرم جوی قشاق است جد شرقی می بوسته بنام و در  
 سفالدین و دیگر است و بعضی بوسته بنام و در معلومه بنام که خضر جد جنوبی می جرم جوی  
 مذکور است جالید بن شهاب جد غربی بوسته بنام گدای در است جد شمالی می بوسته جرم جوی

Рис. 69. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 105—121

حد شرقی می سوخته جایگاه شمال است حد جنوبی می سوخته حریم حوی می می شود است باغ خضر  
حد غربی می سوخته باغ یک خانقون است حد شمالی می سوخته حریم حوی می می شود حد شرقی می سوخته زمین  
و البته حد جنوبی کذکاک علی ارضی ارضی و ادات مذکور معروفه مشهوره وقت بر طبق علم که پیکان مذکور  
که این رسیده در شهر بخارا است و معلوم و همین است از حد پادشاهان سلطان سلطان غازی عمره له  
و درجه که از صالحان ملک خود وقت و صدقه کرده است بر طبق مذکور فی در حال و از اوقاف تصدقات  
بر وجه بسیار در کتب مشایخ معروفه مشهوره این است موقوفه از طرق عامه میسر و انهار و پاسبان و مقابر  
عزیزان و این در آن عهد مدعی علیه مذکور انتمیدار کند مدعی ازین قرن مذکور انحصار علیه این است مذکور  
موصوفه تصرف کرده است و صد دینار عدلی نقره پاره را بخارا از مال این اوقات موصوفه تصرف کرده است  
اگر در دست وی قیامت بروی اجب لازم است که عین همین کندم و صد دینار موصوفه فیه مذکور  
دریم و متعلق ام درین مدعی در قبض این کندم و صد دینار مدعی ازین مدعی علیه و برسانند طلب مذکور  
تسلیم نماید بکم تویه مذکور فیه قبض کندم بر طلب مذکور فیه رسایم و اگر تلف کرده است روی و اجب  
لازم است که مثل انتمیدار کندم عدلی موصوفه فیه را این که دریم تسلیم نماید تم قبض کندم و طلب مذکور  
رسایم و در این عوی مذکور خود ازین مدعی علیه مذکور طلب نماید تا شرط این مدعی علیه مذکور در  
این مدعی مذکور گفت که انتمیدار ادات مذکور بوقت است اما بر جانب طلب علم مخصوص مکان این مدعی مذکور  
درین لازم نیست که کل این کندم پس صد و پنجاه مدعی این صد دینار عدلی مدعی اگر از مال انتمیدار ادات  
قبض کندم ام بابت آن که در تسلیم نماید ازین مدعی مذکور برینه طلب نماید صد دینار عدلی مدعی مذکور  
خان مذکور می او خواهر برهان بن محمد استیسی او خواهر سیف الدین بن محمد بن سراج الدین او خواهر عزیز بان  
تسیر استیسی او خواهر سیر بن محمد مذکور را او محمد علی خواهر بن ثانی او عزیز بن ثانی او محمد شمس

Рис. 70. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 122—139

پشوانی ز او خواجہ علی بن ابی اسیم خاوند ذرا گفت که اینها که ایان هستند برین یکی ازین کج ایان  
دادند عتیق عوی المدعی بدو ابوالباب لاجپان من المدعی علیه بدو بدو جهت ادا شهادت و هر یکی گفتند که او  
و کو ای میم که بکنی این است سیر فارغ و ککان قتل شپان قتل شرح و اوقات متفرقه که او بکند که حدود  
هر یک این مختصر دعوی این جمع کو است بیرون استیثبات مذکور مشهوره وقت است بر طلب علم که در این  
خان باشند از به پادشاه ارسلان خان غازی که از خاص ملک خود وقت کرده است برین کسان مدعیان  
از طلب علم و برین عی علیه خواجہ محمد مذکور واجب لازم است که عین این سند چنانچه مذکور مدعی این سند  
مدعی یا شایان بنیابین عی کو است می نماید این کواہ اول اسو کند داده شد که این کواہی بر استی این کواہ  
و ایشان سیر سو که منسلطه خوردند و گفتند که ما از عا و مذکور است از عا و مذکور است از عا و مذکور است از عا  
شاید عا و مذکور است از عا  
این محدود است مذکور وقت برین طلب علم که کسان این در مدعیان مذکور معطوف مولانا علی بن ابی اسیم  
نقش در جان ام بنا و جا گفتند که ما را اسیر کنی است و ما نیز از بر کسان بهین صفت که اینها کواہی او شدند  
و کاتب این حدود را نیز همین وقت ایچد و ذانت مذکور مدعی و مدعیان از عا و مذکور است از عا و مذکور است از عا  
ترکیه این شود که در این حکم کرده شد بوقیئت زمین ایچده است مذکور از جهت این پادشاه  
غازی و محمد برین طلب علم که کسان این پادشاهان باشند برین مدعی مذکور مدعی برین عی علیه خواجہ  
مذکور است بر این پس صد و پنجاه من کدم مدعی و صد دنیا مدعی مذکور باین مدعی مذکور حکم در دست و حساب  
برین محدود است موقوفه مذکور بر این عی علیه مذکور بود و دو صاحب برین عی علیه مذکور است از عا و مذکور است از عا  
برصد این حکم نام هر یک مکتوب آمده است دام لعم الايام ثابت بود و بود این حکم بجنور ثقات و صلوات  
سید الشهدا و الاعلان دون الغنیہ و الکتمان مستعصا باسند تعالی عن الزلزل و الزلزل فی القلوب و الزلزل

Рис. 71. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 140—157

تعلی و صلی علی نبی المصطفیٰ سبب منکم الذکر القضاة اسیطور علی اوردیستن و بطریق البید و صبر علی  
الذی قضی القاضی فیہ و استقامتہا سید بن الحسن بن احمد عبد القزیز بن محمد القزیز بن محمد البصیف الرابع  
محمد بن محمد بن علی بن محمد الثالث القاضی الذکورہ بخارہ نوابی یا جملہ استقامتہ فیہ و ما یطیرون بہ من عین ما  
کتب فیہ ثابت عندی و الذکر فیہ صا در منی و کتبتہ اہل حق اذینہ ۱۰۰۰ طراکسی فی ہر وقت و کتبتہ  
وقفیہ امیر علیہ کلایا بدو وقت اولاد علیہم

55-16

Рис. 72. К статье О. Д. Чехович. То же: строки 158—161 (окончание)

